

[Ministeren for skatter og afgifter]

deres skattemæssige værdi beskatte i boet eller at lade udlægsmodtager indtræde i af dødes (boets) skattemæssige stilling.

Forslagene vil antagelig bevirke et provenutab, der det første år næppe vil nå op over 20 mill. kr., og som de følgende år gradvis vil aftage.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslagene, og da de skal have virkning for omdannelser, der finder sted med virkning fra udgangen af indkomståret 1982 eller senere, skal jeg anbefale forslagene til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Ole Espersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om gældssanering.

(Beslutningsforslag nr. B 34).

Jeg skal i øvrigt henvide til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det som nr. 3 opførte spørgsmål (spm. nr. S 297), der er stillet af Anne Grete Holmsgård (VS) til finansministeren, udgår til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 259

1) Til *arbejdsministeren* af:

Lawaetz (FP):

»Finder ministeren det rimeligt, at der i arbejdsdirektoratet er en ekspeditionstid på fra 7 til 15 måneder for ganske almindelige sager?«

Skriftlig begrundelse

Jeg er i besiddelse af et svar af 3. september 1982 fra arbejdsdirektoratet, hvor der bl.a. ordret står: »På grund af det store antal sager, der indbringes for direktoratet, er der ventetid for behandlingen af den enkelte sag, og man kan ikke på nuværende tidspunkt sige, hvornår sagen vil blive afgjort. For ny-

indkomne sager må der oftest regnes med en vente- og ekspeditionstid på 7-15 måneder, men for den enkelte sag kan den samlede tid efter omstændighederne blive kortere eller længere.«

Den pågældende sag drejer sig om et medlem af ASE. Sagen er påbegyndt 18. marts 1982. Manden har fortsat betalt sit kontingent, men endnu ikke fået en afgørelse, end-sige fået én krone udbetalt.

Jeg finder, at det er en direkte uanstændig behandling af mennesker, der uforskyldt er kommet i en vanskelig situation.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg beklager som alle andre, at sagsbehandlingstiden i arbejdsdirektoratet er mellem 7 og 15 måneder. Dette problem er opstået på grund af det store antal klagesager som følge af den store ledighed, samtidig med at det ikke har været muligt at udvide det administrative apparat tilsvarende. På denne baggrund er der foretaget et stort arbejde for at forenkle administrationen i arbejdsdirektoratet og arbejdsløsheds-kasserne, dels ved arbejdsministeriets og arbejdsdirektoratets foranstaltninger, dels ved en opfølgning af forslag i den redegørelse, som administrationsdepartementet afgav i 1981 om arbejdsløshedsforsikringens administration, og dels ved en snarlig gennemførelse af forslag stillet af arbejdsgruppen vedrørende regelsanering.

Jeg kan endvidere oplyse, at der i øjeblikket arbejdes med et lovforslag til opfølgning af administrationsdepartementets redegørelse – forslaget vil formentlig blive fremsat i begyndelsen af januar måned – og også af forslag, som arbejdsgruppen vedrørende regelsanering har stillet inden for arbejdsløshedsforsikringen.

Det tidligere arbejde har resulteret i udsendelse af en regelsamling for arbejdsløshedsforsikringen og i fastsættelse af regler på væsentlige områder af arbejdsløshedsforsikringen.

Endvidere er der foretaget forenklinger i selve arbejdsløshedsloven, og som eksempel kan jeg nævne indførelse af en feriedagpengeordning, hvor der tidligere var flere muligheder for at få udbetalt dagpenge under ferie, indførelse af en forenklet beregning af medlems- og arbejdsgiverbidrag og en for-

[Arbejdsministeren]

enkling af reglerne om beregning af dagpenge, som blev gennemført ved den seneste ændring af loven i dette efterår.

Lawaetz (FP):

Jeg vil godt tilføje, at jeg i mit spørgsmål nævner ganske almindelige sager, og dermed skal forstås, at en lang række helt rutinemæssige sager, hvor der findes tusinder af fortilfælde, også tager fra 7 til 15 måneder, og det ser jeg som noget særlig alvorligt. Det glæder mig, at arbejdsministeren har taget fat på en forenkling, og man kunne selvfølgelig spørge: hvornår kommer den til at virke? Jeg ved, at arbejdsministerens forgænger ville have sagt, at vi blot skal have ansat hundrede mennesker ekstra, men jeg håber ikke, at den nuværende arbejdsminister giver mig et så enkelt svar.

Min egen erfaring går ud på, at jeg for 8 år siden skrev til arbejdsdirektoratet, og jeg har ikke fået svar endnu. Nu er det heldigt, fordi det var noget, jeg ikke brød mig om svar på. Men i al almindelighed kan man ikke tolerere, at ganske almindelige rutinesager skal tage fra 7 til 15 måneder.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil gerne høre, om man skal forstå arbejdsministerens svar derhen, at det faktum, at § 85 A, som jo faktisk var en ordning, som blev brugt af arbejdsgiverne til at blokere systemet – jeg tror, sagernes antal var noget i retning af 6.000 – er blevet slettet i arbejdsløshedslovgivningen om helligdagene, ikke har medført, at der faktisk kommer, skal vi sige flere ankesager igennem hurtigere end tidligere.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg skal først sige til hr. Lawaetz, at jeg er meget enig med ham i, at det er meget utilfredsstillende, at ganske almindelige sager kan have en ekspeditionstid på fra 7 til 15 måneder. Jeg mener ikke, at problemet kan løses ved, at vi bare ansætter flere mennesker i systemet, men det kan løses ved, at vi prøver på at lave en forenkling af denne administration og en afbureaukratisering. Det vil bl.a. også være nogle af de elementer, der vil være indeholdt i det lovforslag, som regeringen vil fremsætte i begyndelsen af januar måned, således at vi kan få løst problemerne med hensyn til en forenkling.

Til fru Lilli Gyldenkildes spørgsmål vil jeg sige, at der ligger stadig væk en sagspukket tilbage af gamle sager vedrørende § 85 A, der ikke er blevet ekspederet. Det er klart, at når den er blevet ekspederet, vil det selvfølgelig også give mulighed for, at de medarbejdere, der har skullet behandle disse sager, kan frigøres til andre sager og dermed også lette ekspeditionen.

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt spørge ministeren, om hun eventuelt vil se på de personsager, hvor de pågældende ikke har fået noget svar. Man siger godt nok 7 til 15 måneder, men man skriver nedenunder, at det godt kan tage både længere og kortere tid; det er ikke sikkert, at 15 måneder er den længste tid. Endvidere er der jo nogle personer, som har anket en sag, som reelt skal på bistandshjælp og således ikke ved, hvordan deres situation er, samtidig med at de er arbejdsløse og egentlig talt gerne vil i gang; de kommer i klemme i fra 7 til 15 måneder.

Lawaetz (FP):

Jeg skal undlade at spørge mere i dag, men vil dog gerne tilføje, om ministeren vil være opmærksom på en fornemmelse, jeg har, men som jeg ikke statistisk kan underbygge, nemlig den, at sager, der drejer sig om private, altså ASE-sager fra private arbejdsgivere, tager dobbelt så lang tid, som når det drejer sig om fagforeningsmedlemmer. Det er noget, som jeg finder er uheldigt, men det er en erfaring, man har gjort. Vil ministeren samtidig se på det?

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Ja, det vil jeg meget gerne, for jeg mener, det må være rimeligt, at der er en ensartet sagsbehandling, uanset hvilken form for Akasse-tilhørsforhold man har.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 303

2) Til udenrigsministeren af:

Riishøj (SF):

»Kan udenrigsministeren bekræfte, at EF-Kommissionens dokument (COM (82) 722) om salg af våben og våbendele til Sydafrika

[Riishøj]

er i modstrid med den danske politik over for apartheidstyret, og vil man fra den danske regerings side gøre alt for at hindre virkeliggørelsen af dette dokument?»

Skriftlig begrundelse

På den interparlamentariske konference i Haag 26.-27. november 1982 blev der i skarpe vendinger taget afstand fra Document COM (82) 722, en aftale mellem EF og Sydafrika, der – dersom det blev til virkelighed – vil indebære salg af våben til apartheidstyret i Sydafrika. Hensigten med dette spørgsmål er at få bekræftet eksistensen af dette EF-dokument og sikre, at den danske regering vil gøre alt for at hindre enhver form for salg af våben og våbendele til Sydafrika.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det dokument, som hr. Riishøj henviser til, har ikke spor at gøre med leverancer af våben og våbendele til Sydafrika. Det omfatter en beretning fra EF-Kommissionen til Rådet om forhandlinger med Sydafrika i henhold til GATTs artikel 28, som gør det muligt for Sydafrika at tilbagetrække toldindrømmelser. På den baggrund har Sydafrika ønsket at ændre eller tilbagetrække nogle toldindrømmelser, som er indeholdt i listen over Sydafrikas bundne toldsatsler i GATT-overenskomsten.

Endvidere indeholder dokumentet en henstilling om, at Rådet træffer afgørelse om, at der indgås ny toldtarif aftale imellem EF og Sydafrika som følge af de foretagne toldændringer.

Forslaget til denne aftale skal ses på baggrund af, at EF ligesom alle andre GATT-medlemslande og i fuld overensstemmelse med gældende GATT-praksis er berettiget til en modydelse fra Sydafrika i form af tilsvarende toldsænkninger på andre produktområder.

Der er altså tale om en regulering af den toldtarif, Sydafrika anvender over for samtlige GATT-medlemmer, og de sydafrikanske ønsker om ændringer omfatter to toldsatsler for visse våben og våbendele. Bindingen for disse toldsatsler frigøres således på sydafrikansk foranledning. Det vil altså sige, at Sydafrika uden yderligere varsel er berettiget til at forhøje dem, og forslaget har derfor, som jeg sagde, intet at gøre med leverancer

af de pågældende varer og varegrupper til Sydafrika.

Den danske regering vil da i øvrigt fortsat sigte imod, at Danmark nøje overholder FNs bindende våbenembargo imod Sydafrika.

Riishøj (SF):

Jeg takker for svaret. Der er dog en lang række uklarheder i det. Jeg deltog selv i den interparlamentariske konference i Haag for en uge siden, hvor det nævnte dokument vakte en helt anden opsigt, end det åbenbart har gjort hos udenrigsministeren. Her blev det ganske klart fremhævet, at dokumentet åbenlyst strider imod våbenembargoen imod Sydafrika.

Jeg vil i den anledning spørge, om det svar – sådan opfattede jeg det – udenrigsministeren giver, er udtryk for, at udenrigsministeren er ganske sikker på, at dette ikke er i uoverensstemmelse med den obligatoriske våbenembargo.

For det andet vil jeg spørge, om udenrigsministeren, inden Ministerrådet tager beslutning i denne sag, vil forelægge den for de relevante folketingsudvalg, først og fremmest markedsudvalget og udenrigsudvalget, der har med våbenembargosagen at gøre.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hr. Riishøj henviser til den opsigt, det har vakt, og de uklarheder, der er. Når man ser, hvordan visse EF-modstanderkredse bruger og misbruger de papirer, der flyver rundt i enorme mængder, er jeg såmænd ikke spor overrasket over, at hvad som helst kan vække opsigt.

Men det bedste middel mod myter er nu engang kendsgerninger, og derfor skal jeg sørge for, at det pågældende dokument bliver tilstillet markedsudvalget og udenrigsudvalget, så man kan blive beroliget og se, at der ikke er nogen suppe at koge på den pølsepinde.

Riishøj (SF):

Nu sagde udenrigsministeren, at det drejede sig om EF-modstandere. I den konference, jeg nævnte, deltog faktisk kristelige demokrater, højrefolk og alverdens forskellige andre. Indkalderen til mødet tilhørte de kristelige demokrater i Holland, som er et klart EF-tilhængerparti. Til mødet kom der adskil-

[Riishøj]

lige fra Europa-Parlamentet, som ganske klart går ind for EF. Det var altså en blandet forsamling, der var enige om at fordømme dette dokument. Derfor er det vigtigt, at det bliver ganske klart, om det strider imod våbenembargoaftalen.

Jeg vil stille et enkelt supplerende spørgsmål. Finder udenrigsministeren det rimeligt, eller er det overhovedet tilladt fra EFs side, at der eksporteres våbendele og våben til Sydafrika, at EF-lande også sælger våbendele til den sydafrikanske politistyrke? Burde Danmark ikke arbejde imod, at den type eksport til Sydafrika overhovedet finder sted?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg kan forstå, der er nogle, der har deltaget i en fordømmelse af et dokument, de ikke har haft lejlighed til at læse. Derfor glæder jeg mig ekstra over at være i stand til at sende dokumentet videre til udvalgene.

Hvad angår tillægsspørgsmålet, kan jeg henvise til, hvad jeg oplyste før, nemlig at Danmark nøje overholder FN's bindende våbenembargo mod Sydafrika, og regeringens holdning til denne våbenembargo skulle dermed være tydeliggjort.

Riishøj (SF):

Et ganske kort tillægsspørgsmål. Vil udenrigsministeren arbejde for, at EF som sådan – vi er jo medlem af EF – ikke indgår aftaler med Sydafrika, der indebærer, at EF-lande sælger våben til Sydafrika?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hvis hr. Riishøj mener, at EF-samarbejdet bør udstrækkes til også at dreje sig om våbenhandel, vil jeg da gerne overveje det forslag, hr. Riishøj kommer med.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Som tidligere nævnt udgår det under 3) opførte spørgsmål (spm. nr. S 297) til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 298

4) Til finansministeren af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvilke og hvor mange stillinger regeringen vil nedlægge som følge af de retningslinjer for begrænsning af det statslige personaleforbrug, som finansministeriets budgetdepartement har udsendt den 28. oktober 1982?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge et notat om retningslinjer for begrænsning af det statslige personaleforbrug, som budgetdepartementet har sendt ud i oktober måned, påtænker regeringen at nedlægge en række stillinger.

Det fremgår ikke nøjagtig hvilke og hvor mange, men det er tydeligt, at der er tale om nedlæggelse af stillinger, der er besat.

Det nærmeste, der formuleres i notatet, er, at det drejer sig om stillinger, der måtte være forbundet med ordninger, som bortfalder eller begrænses som led i regeringens spareplan og ændrede politik i øvrigt, herunder stillinger, som måtte være en følge af de dele af den tidligere regerings handlingsprogram, som den nuværende regering ikke ønsker videreført.

Det er formentlig klart, at det bl.a. drejer sig om de nylig besatte stillinger efter jobskabelsesloven. Men nøjagtig hvilke og hvor mange det drejer sig om, er vigtigt at få at vide.

Finansministeren (Christoffersen):

Vi taler om to forskellige slags stillingsbegrænsning. For det første har regeringen besluttet sig til at reducere det antal af nye stillinger, der skal oprettes i medfør af det finanslovsforslag, vi skal stemme om i næste uge. I konsekvens af det har vi udtaget 500 nye stillinger af finanslovsforslaget, sådan at der »kun« ved finanslovens vedtagelse oprettes 800 nye stillinger. Det er altså ikke en nedgang i det samlede statslige personaleforbrug, men det er en reduktion af væksten fra omkring 1.300 til omkring 800.

Desuden har vi sagt, at ca. 2.350 midlertidige stillinger i løbet af de næste tre år skal løbe ud. Det er et tal, der skal ses på baggrund af, at der er 200.000 ansatte i den offentlige sektor. Der er normalt 7 pct. af dem, altså ca. 14.000, der i årets løb forlader deres stilling, og det betyder, at der i løbet af de tre år er lidt over 40.000 mennesker, der forlader den offentlige sektor af helt naturlige

[Finansministeren]

grunde. Der er altså 2.350 midlertidige stillinger, som udløber.

Derfor er jeg personlig ikke i tvivl om, at langt de fleste af disse mennesker vil få mulighed for at overtage frigjorte stillinger andre steder, så det er ikke så meget personer, vi taler om, som det er stillinger, der udløber.

Langt de fleste af de stillinger har i øvrigt hele tiden været midlertidige. De folk, der beklæder dem, er ansat under den forudsætning. Jeg kan bare nævne et eksempel. Nu er udenrigsministeren gået, men under ham er der midlertidige stillinger i anledning af vores EF-formandskab. Jeg tror ikke, fru Anne Grete Holmsgård har noget imod, at de nedlægges. Hun har formentlig slet ikke ønsket, at de blev oprettet. Sådan forholder det sig.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Nu tvivler jeg stærkt på, at det midlertidige formandskab i EF kan dække 2.350 midlertidige stillinger – var det vist – som finansministeren omtalte, men jeg vil da sige tak for, at jeg langt om længe har fået et svar på i det mindste, hvor mange midlertidige stillinger man agter at nedlægge. Jeg er ganske vist lidt forbavset over, at reduktionen af nye stillinger nu er nået ned på 500. Den startede jo for en uge siden på godt og vel 1.000, og så blev den efter et samråd ført ned til 850–900 stillinger. Nu er den altså nede på 500, og så går jeg ud fra, at det er det korrekte tal.

Dækker det tal for midlertidige stillinger – der er 2.350 stillinger – over samtlige midlertidige stillinger? I givet fald: inden for hvilke ministerområder drejer det sig om samtlige stillinger?

Betyder det, at samtlige lidt over 400 midlertidige stillinger i arbejdsformidlingen skal nedlægges? Nedlægges de i 1983, eller skal de nedlægges i 1984? Hvilke konsekvenser mener ministeren det vil få for selve arbejdsgangen i arbejdsformidlingen?

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg vil gerne spørge finansministeren, om det ikke er rigtigt, at hver gang man nedlægger en offentlig stilling, frigøres der nogle økonomiske ressourcer, således at presset på statsobligationer, renteniveau og skatter derved bliver mindre og man derved får flere beskæftiget ude i den private sektor, således

at det ikke er korrekt at sige, at fordi man nedlægger nogle offentlige stillinger, øger man arbejdsløsheden, tværtimod.

Finansministeren (Christophersen):

Jeg kan sige til hr. Askjær Jørgensen, at det ikke er finansministerens ønske, at der oprettes så meget som én eneste ekstra stilling, idet vi i forvejen har et meget stort underskud, som vi skal have finansieret. Om man så lige præcist kan sige, at det fører til, at der oprettes en stilling et sted i det private erhvervsliv, er måske at gå lige langt nok, men det betyder i hvert fald, at man begrænser presset på statsfinanserne. Det er, når vi tager det i den store sammenhæng, af allerstørste vigtighed. Det er også derfor, vi har gennemført denne begrænsning af stillingerne, for i oktober måned måtte vi konstatere, at tillægsbevillingsreserven var brugt op. Den var endda nærmest overskredet. Vi ønskede ikke at gå til finansudvalget for at få ekstrabevillinger, medmindre vi kunne møde op med kompenserende besparelser.

Til fru Anne Grete Holmsgård den bemærkning, at jeg har aldrig sagt, at det var 1.000 stillinger. Jeg har sagt i folketingets arbejdsmarkedsudvalg, at det efter mit skøn kunne dreje sig om op til 700–800 stillinger. Vi kan godt sætte de 500 op til 600 for min skyld, det ville måske endda være mere reelt, for oprindeligt startede vi med, at der skulle oprettes 1.400 nye stillinger. Det blev så reduceret til 1.300. Det er det tal, som nu nedbringes til omkring 800, så vi kan godt sige 600. Men det er ikke, fordi jeg har været til samråd i arbejdsmarkedsudvalget, eller fordi fru Anne Grete Holmsgård har udtalt sig offentligt om sagen, at vi ender på det tal. Det er, fordi vi har fået, efterhånden som tiden er gået, en mere præcis oversigt over, hvad det er for stillinger, der rent faktisk omfattes af den stillingsbegrænsning, vi taler om.

De 2.350 stillinger er de midlertidige stillinger, og det er rigtigt, at der er mange andre end dem, som gælder EF-formandskabet. Nu nævnte jeg det bare som et eksempel, fordi jeg håbede, det havde en pædagogisk virkning på spørgeren at kunne se, at der også kunne være stillinger, som spørgeren selv var interesseret i blev nedlagt. Men det er da klart, der er mange, mange steder i den

[Finansministeren]

offentlige administration, hvor der er midlertidige stillinger i forbindelse med midlertidig lovgivning. I øjeblikket er der en midlertidig lovgivning f.eks. på pris- og lønområdet. Det er klart, at midlertidige stillinger i den forbindelse kan falde væk, når denne lovgivning udløber. Der er midlertidige stillinger i arbejdsformidlingen, og der er midlertidige stillinger på uddannelsesinstitutioner osv.

Det, som vi så slår fast, er, at de stillinger, der frigøres, overføres til en pulje, hvorfra man kan udlatte eller udtrække stillinger, som kan anvendes til opgaver, der fortsat er behov for at løse, for jeg vil da ikke her sige, at vi måske om 2 eller 3 år ikke stadig har brug for midlertidige stillinger visse steder i den statslige administration. Men det, der er pointen i det, er altså, at vi ikke ukritisk vil forvandle midlertidige stillinger til permanente.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg må minde om, at taletiden for svar er 2 minutter.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg fik ikke svar på mit spørgsmål om, hvorvidt en del af de 2.350 midlertidige stillinger, der skal nedlægges, er de godt og vel 400 stillinger i arbejdsformidlingen. Jeg går ud fra, at regeringen i hvert tilfælde ikke har forestillet sig, at arbejdsløsheden sådan lige forsvinder rundt omkring hjørnet hverken i 1983 eller 1984. Derfor må man vel gå ud fra, at der stadig væk vil være brug for en arbejdsformidling, også i både 1983 og 1984. Jeg vil gerne have et svar på, om de stillinger, der nu er midlertidige i arbejdsformidlingen, skal nedlægges, og hvilke konsekvenser finansministeren regner med det vil få for arbejdsgangen i arbejdsformidlingen.

Jeg vil også spørge om, hvilke nettobesparelser ministeren regner med at nedlægges af over 2.000 stillinger i den offentlige sektor vil give. Sådan som jeg har forstået det, er det i virkeligheden et spørgsmål om, at man ønsker at spare. Man må vel så have gjort sig nogle overvejelser over, hvor meget man egentlig sparer netto.

Finansministeren (Christophersen):

Jeg kan bekræfte, at arbejdsformidlingen har et stort antal midlertidige stillinger. De

udløber naturligvis, når de skal udløbe. Så kommer vi til spørgsmålet, om de skal forlænges, og det er det, regeringen vil have frihed til at vurdere, når vi når frem til forlængelsestidspunktet. Derefter må arbejdsministeren ud fra en vurdering af, hvad der er behov for, naturligvis gå til regeringen og sige, hvad der er behov for i den situation. Der har vi så den pulje, som jeg nævnte.

Hvis vi opstiller den forudsætning, at alle 2.350 stillinger udløb og var væk, når de tre år var gået – men den forudsætning vil jeg ikke binde mig til, for vi har jo udtrykkeligt den ordning, at de kan bruges til noget andet eller forlænges – vil jeg tro, den offentlige besparelse vil ligge på 400–500 mill. kr. Her taler jeg om besparelsen på finansloven, ikke om nettobesparelsen, for jeg ønsker ikke at bevæge mig ind i denne tankegang med netto og brutto.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Så forstår jeg, at ministeren ikke ønsker at fortælle, hvilken slags stillinger det er. Jeg synes, det er et meget rimeligt spørgsmål, fordi det er almindeligt kendt, at folk, der bliver afskediget eller mister deres stilling, også får understøttelse, og det betyder en merudgift for staten, ligesom det betyder en mindreindtægt, at der ikke kommer så mange skattekroner ind for den enkelte person. Derfor vil jeg faktisk gerne spørge om, hvad ministeren mener det betyder i nettobesparelse, når det fremhæves, at det som et løst skøn vil betyde en 400–500 mill. kr. i bruttobesparelse.

Endelig vil jeg spørge ministeren, om han synes, at det stemmer særlig godt overens, at statsministeren for et par måneder siden igennem aviserne lovede, at der ikke ville ske afskedigelser inden for det offentlige, og at man så en enkelt måned efter udarbejder et notat i budgetdepartementet, som giver nøje retningslinjer for, hvilke stillinger der skal nedlægges, et spørgsmål, der formentlig også vil føre til afskedigelser, fordi man næppe kan forestille sig, at samtlige midlertidige stillinger er besat med personer, der vil kunne gå af ved naturlig afgang.

Finansministeren (Christophersen):

Når jeg ikke vil udtale mig om nettobesparelserne, skyldes det, at jeg ikke kender

[Finansministeren]

beskæftigelsessituationen i 1985. Man kunne da godt tænke sig, at langt de fleste af disse mennesker i 1985 kunne finde anden beskæftigelse. Det beror fuldkommen på, hvordan den økonomiske udvikling er, og jeg kan ikke i dag stille et meget teoretisk regnestykke op om, hvordan nettovirkningen vil være på finansloven i 1985 eller 1986. Det er jo de år, vi taler om. Det forudsætter, at man antager noget helt bestemt om arbejdsløshedens størrelse på det tidspunkt. Jeg synes, det vil være for pessimistisk i dag at sige, at vi til den tid stadig vil have samme store arbejdsløshed som nu. Det må vi gøre alt hvad vi kan for at forhindre.

Med hensyn til de konkrete personers mulighed for at få beskæftigelse må jeg sige, at hvis der ved normal afgang frigøres 42.000 stillinger i den statslige sektor, ville det være mærkeligt, hvis ikke en stor del eller de fleste af de 2.350 personer, hvis stillinger afvikles, kunne få beskæftigelse dér. Ingen regering kan love, at der overhovedet ikke vil ske nogen afskedigelser. Det forekommer der altid, og der kan være mange helt naturlige grunde til det. Når det udtrykkeligt er midlertidige stillinger, vi taler om, ved de pågældende personer jo, at det er midlertidige stillinger; det står endda i deres ansættelsesbreve i langt de fleste tilfælde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 310

5) Til *finansministeren* af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Ager ministeren at følge Dansk Arbejdsgiverforenings beslutning om, at der ikke er 4 pct. at forhandle om til overenskomsterne, men kun 3 pct., fordi Dansk Arbejdsgiverforening modregner de penge, som den skal betale som bidrag til arbejdsløshedsunderstøttelse?«

Skriftlig begrundelse

Som alle ved, har den borgerlige regering fastlagt en ramme, inden for hvilken overenskomstresultatet skal ligge. Denne ramme er sat til 4 pct.

Ifølge artikel på forsiden af Politiken den 1. december 1982 har Dansk Arbejdsgiverforening besluttet, at der kun kan blive tale om

3 pct., fordi den modregner det beløb, den er blevet pålagt at indbetale som sit bidrag til arbejdsløshedsunderstøttelse. Dette forekommer helt urimeligt, ikke mindst set i forhold til, hvad der sammenlagt er pålagt lønmodtagerne af byrder i den kommende tid.

Da finansministeren jo er arbejdsgiverparten for det statslige område, har det derfor den allerstørste interesse at få at vide, om finansministeren agter at følge Dansk Arbejdsgiverforening på det omhandlede område.

Finansministeren (Christophersen):

Det har jeg ikke i sinde at svare ja til – af den enkle grund, at vi jo klart har tilkendegivet, at vi vil føre forhandlinger på det offentlige arbejdsmarked, ikke på den måde, at vi tilbyder 4 pct., men inden for en ramme på 4 pct. Jeg vil ikke i dag, hvor forhandlingerne ikke engang er begyndt, her i folketinget meddele, hvad jeg vil foreslå, eller hvad jeg er parat til at acceptere inden for denne maksimale ramme. Jeg tror, det er fornuftigst, at staten og organisationerne nu sætter sig ned og ser, om de kan finde frem til en løsning, der er forsvarlig, og regeringen har jo tilkendegivet, hvad den mener er det absolutte maksimum.

Askjær Jørgensen (FP):

Er det ikke således, at efter at det blev besluttet, at arbejdsgiverbidraget til arbejdsløshedsdækning skulle forhøjes med et par tusinde kroner, er der allerede brugt det halve af en ramme på 4 pct., altså ca. 2 pct., af den maksimale stigning, der måtte være i prisen på arbejdskraft? Hvis vi skal have en lavere omkostningsstigning vedrørende arbejdskraften i Danmark, må vi altså notere, at hvis den er 6 pct. i udlandet og den så kun skal være 4 pct. i Danmark og man har brugt de 2 til forøget arbejdsgiverbidrag, er der reelt kun 2 pct. tilbage. Er det ikke rigtigt?

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal sige tak for svaret, som jeg umiddelbart blev meget glad for, da ministeren startede med ordet nej, men jeg sank lidt sammen, efterhånden som svaret skred frem, for fakta var jo, at jeg ikke fik noget svar.

[Lilli Gyldenkilde]

Nu er det jo sådan, at socialistisk folkeparti ugerne blander sig i overenskomsterne, men jeg synes alligevel, det er spændende, når Dansk Arbejdsgiverforening tager en beslutning, der lyder: nu modregner vi. Så har det interesse at få at vide, hvad finansministeren, som er arbejdsgiversiden for det offentlige, siger til det. For hvis der er en fast ramme på 4 pct. og den ene part siger: vi bruger kun de 3, for vi vil modregne, så kan jeg ikke få andet ud af det, end at så burde det være sådan, at der var mere til finansministeren, men det kan jeg forstå at der i hvert fald ikke er.

Så vil jeg yderligere sige, at hvis arbejdsgiverne kan tillade sig at modregne på den måde, hvor meget kan lønmodtagerne så egentlig ikke tillade sig at modregne, når man tænker på, hvilke nedskæringer – jeg tror nok, regeringen foretrækker at bruge ordet besparelser – der er pålagt dem i de kommende år? Vi har fået eksempler, der siger, at nogle kan risikere bare på et enkelt sparepunkt, nemlig vejrligsbestemmelserne – hvis de samtidig er gift med den i denne sammenhæng forkerte kone, som får supplerende daghjælp – at familien vil miste op til 50.000 kr. Indgår den slags ting overhovedet ikke i overvejelserne vedrørende disse rammer?

Finansministeren (Christophersen):

Jeg vil bare gentage, at jeg ikke vil blande mig i det private arbejdsmarkeds forhandlinger. Dansk Arbejdsgiverforening og fagbevægelsen må for min skyld stille tingene op, som de vil; de kender jo regeringens holdning. Vi har klart understreget – det skete i åbningstalen – hvad vi mener er en samfundsøkonomisk forsvarlig ramme. Hvordan de vil argumentere, og hvilke krav de vil formulere, interesserer os ikke – under forudsætning af, at resultatet falder sådan ud, at samfundet kan leve med det; så kan vi selvfølgelig alle sammen være interesserede i det.

For så vidt angår de offentlige forhandlinger tror jeg, det rigtige må være, at jeg gør, ligesom alle andre lønningministre har gjort: sætter mig ved forhandlingsbordet og fører forhandlingerne dér; det er det eneste sted, de kan føres. Det forudsætter også, at man er i stand til at lytte og derefter formulere sine synspunkter, og jeg vil ikke her i dag begynde at gå nærmere ind på, hvordan

de 4 pct. skal bruges, eller om de overhovedet skal bruges. Jeg understreger bare, at det er en maksimumsramme, vi har sat, og så har jeg ikke mere at sige om det spørgsmål.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er jo lidt kedeligt at måtte konstatere også i anden omgang, at der rent faktisk intet svar kommer, for det ville være rart, om man dog i det mindste kunne få lidt udtalelser om disse ting.

Når jeg drager sådanne eksempler frem, som jeg gjorde i mit tidligere indlæg, på, hvad det her vil koste, er det jo ikke noget, jeg gør bare for at tage frem for Gud ved hvilken gang, hvad dette vil koste en lønmodtager. Det er jo, fordi det, såfremt der ikke bliver kigget på disse rammer, når der laves bestemmelser herinde, vil få betydning fremover, sådan at forstå, at hvis ikke der pilles ved de rammer og vejrligsbestemmelserne f.eks. skal dækkes af arbejdsgiverne, så siger det sig selv, at lønmodtagernes samlede ramme for, hvad de kan få ved disse overenskomster, bliver berørt af, at man laver nogle overenskomster på vejrligsområdet.

Mit sidste spørgsmål skal derfor være: indgår dette overhovedet ikke i det, man sidder og foretager sig i disse tider?

Finansministeren (Christophersen):

Nu skal vi jo ikke glemme, at det, som er formålet med regeringens indkomstpolitik, er at skabe en bedre beskæftigelsessituation, det vil jeg dog gerne understrege.

Fru Lilli Gyldenkilde fremstiller det, som om det er en meget, meget stor ulykke, vi står og kigger på. Det er i virkeligheden en meget stor lykke, hvis der kan komme en forsvarlig overenskomstløsning ud af det hele, fordi det giver mulighed for bedre beskæftigelse i de kommende år. Hvis ikke det lykkes, hvis man ikke holder sig inden for de givne rammer, vil fru Lilli Gyldenkilde og jeg og alle andre medlemmer i salen jo stå med et endnu større antal arbejdsløse, som det bliver endnu vanskeligere at give rimelige levevilkår, så vi skal minsandten ikke beklage os over, at nogle anstrenger sig for at respektere rammen. Vi skal tværtimod håbe, at så mange som muligt kan se fornuften og fremtiden i at leve op til den anbefaling, regeringen har givet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 302

6) Til *industriministeren* af:

Svend Andersen (S):

»Hvad er regeringens holdning til en styrkelse af samarbejdet mellem erhvervslivet og den offentlige sektor med henblik på at imødekomme behovet for teknologisk udvikling inden for EDB-, telekommunikations- og kontoradministrationsområdet?«

Skriftlig begrundelse

I den tidligere regerings handlingsprogram er det foreslået, at der gennemføres en væsentlig udbygning af den statslige indsats specielt til styrkelse af dansk EDB-udvikling. Det var heri forudsat, at der i hvert af finansårene 1982-85 afsattes 50 mill. kr. til brug for aftaler om udviklingsprojekter mellem den offentlige sektor og private virksomheder inden for EDB, telekommunikation og kontoradministration.

I regeringens ændringsforslag til finansloven for 1983 er beløbet nedsat til 30 mill. kr., hvorved udviklingssamarbejdet væsentligt forringes.

Industriministeren (Stetter):

Jeg kan bekræfte, at behovet for teknologisk udvikling inden for EDB, telekommunikation og kontorautomation er stort og er i fortsat stærk vækst. Regeringen vil styrke dansk erhvervslivs muligheder for at bidrage til dækning af dette behov, dels gennem forbedring af vilkårene for erhvervslivet i almindelighed, dels ved en supplerende indsats, der bl.a. tager sigte på at styrke samspillet mellem erhvervslivet og den offentlige sektor, som på dette felt tiltrækker sig særlig opmærksomhed.

Regeringens holdning er med andre ord positiv over for hr. Svend Andersens spørgsmål.

Svend Andersen (S):

Jeg takker for svaret og forstår på bemærkningerne, at ministeren er positiv over for den udvikling, der er på dette område, og som kan fremme dansk erhvervslivs muligheder for øget produktion og beskæftigelse.

Men spørgsmålet er jo begrundet i regeringens ændringsforslag til finansloven om, at bevillingen til den statslige indsats nedsættes fra 50 mill. kr. til 20 mill. kr., og på den baggrund vil jeg godt spørge ministeren, hvori sammenhængen mellem disse nedskæringer og så den positive holdning, ministeren her har givet udtryk for, består.

Jeg vil også godt spørge: når man vil spare 30 mill. kr., hvori består så den supplerende indsats til styrkelse af samspillet mellem erhvervslivet og den offentlige sektor?

Industriministeren (Stetter):

Vedrørende den finansielle side af sagen kan jeg oplyse hr. Svend Andersen om, at for 1983 ventes udvalget at råde over et budget på ca. 60 mill. kr., hvoraf en væsentlig del er midler, der påregnes overført fra 1982.

Vedrørende den anden del af spørgsmålet kan jeg specielt fremhæve, at industriministeriet i samarbejde med administrationsdepartementet har etableret et udvalg til varetagelse af opgaver vedrørende samarbejdet mellem erhvervslivet og det offentlige inden for områderne EDB, telekommunikation og kontorautomation. Dette udvalg vil bl.a. have til opgave at tilvejebringe projektforslag samt iværksætte og finansiere konkrete udviklingsprojekter, forundersøgelser og forsøg, som på én gang kan imødekomme den offentlige forvaltnings behov og styrke erhvervsvirksomhedernes konkurrenceevne.

Svend Andersen (S):

Jeg vil godt takke for det supplerende svar. Aktstykke nr. 258 af 31. marts 1982 omtaler et rammebeløb på 200 mill. kr., der skal fordeles over en 4-årig periode med 50 mill. kr. årligt. Det er her forudsat, at et overskud fra det ene år skal kunne overføres til bevillingen i det kommende år, forstået således, at det, der var tilovers i 1982, skulle kunne overføres til 1983. Men jeg må forstå ministerens besvarelse således, at den samlede ramme på 200 mill. kr. foreløbig er skåret ned til 170 mill. kr.

Så vil jeg godt gentage spørgsmålet om, hvori den supplerende indsats så består, og hvad det så er, der skal kunne gavne den danske EDB-industri, der jo har behov for brugerorienterede udviklingsopgaver og for risikovillig kapital, når bevillingen således

[Svend Andersen]

nedskæres med 30 mill. kr. og det offentlige muligheder for at indgå disse aftaler med de private virksomheder dermed begrænses.

Industriministeren (Stetter):

Jeg har allerede oplyst tinget om, at for 1983 ventes udvalget at råde over disse 60 mill. kr., hvoraf en væsentlig del overføres fra 1982, og så må vi se, hvilke muligheder der bliver for de følgende år.

Med hensyn til de øvrige elementer i hr. Svend Andersens spørgsmål kan jeg tilføje, at der også under andre erhvervsfremmeordninger i ministeriet gøres en væsentlig indsats både for samarbejdet mellem erhvervslivet og den offentlige sektor og mere specielt for udviklingen af EDB og andre nye teknologier.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 318

7) Til *indenrigsministeren* af:

Pelle Voigt (SF):

»Er det lovligt, at en borgmester på basis af en rent mundtlig aftale, og uden at der foreligger en skriftlig ansøgning, lader hjemmevernet rykke ind i og ødelægge en kommunal bygning på et tidspunkt, hvor bygningens fremtidige skæbne endnu ikke er afgjort, men står til politisk afgørelse i kommunalbestyrelsen?«

Skriftlig begrundelse

På sit møde mandag den 22. november 1982 skulle Silkeborg kommunalbestyrelse drøfte nedrivning eller bevarelse af den kommunalt ejede bygning Gl. Hattenæs. To dage før sagen skulle behandles, rykkede hjemmevernskompani 2504 ind i bygningen og foretog en så omfattende ødelæggelse af bygningen, at en bevaring ikke længere kunne komme på tale. Øvelsen, der blev gennemført efter mundtlig aftale med Silkeborgs borgmester, uden at der forelå nogen skriftlig ansøgning eller nogen skriftlig tilladelse, skulle ifølge en lokal hjemmevernsmand indøve tilbageerobringen af et militært våbendepot, der var besat af femte kolonne-folk, og nødvendiggjorde øjensynlig, at bl.a. bygningens tag blev ødelagt.

Det virker mærkværdigt, hvis en borgmester på egen hånd og i kraft af rent mundtlige afgørelser kan anvende hjemmevernet til at løse politiske problemer uden om kommunalbestyrelsen, som det er sket i den foreliggende sag. SFs byrådsgruppe i Silkeborg har anmeldt hjemmevernskompani 2504 til politiet for hærværk mod den pågældende ejendom.

Indenrigsministeren (Enggaard, fg.):

Jeg kender kun sagen gennem hr. Pelle Voigts spørgsmål og så i øvrigt gennem dagspressen, og jeg kan sige, at da jeg holder Midtjyllands Avis, er det nogen tid siden, jeg dér læste om Gl. Hattenæs og det, at det var en kendsgerning, at den skulle rives ned. Det gav et lille stik i hjertet på mig, som det formentlig har gjort på hr. Pelle Voigt, som holder af Silkeborgegnens naturskønne omgivelser.

Men nu ved hr. Pelle Voigt jo godt, når han stiller sit spørgsmål til indenrigsministeren, at det ikke i første omgang er indenrigsministeren, som fører tilsyn med primærkommunerne, og hvis han derfor mener, at borgmesteren i Silkeborg har handlet ulovligt, så er det tilsynsrådet, man skal klage til. Jeg kan føje den oplysning til, da jeg har undersøgt det, at tilsynsrådet for Århus amt endnu den 3. december 1982 ikke havde modtaget nogen klage over borgmesteren i Silkeborg.

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal da takke for ministerens udsagn om Silkeborgs naturskønne områder og den generelle beklagelse af nedrivningen af Gl. Hattenæs, men det er jo sådan set ikke det, jeg har spurgt om. Det, jeg har spurgt om, er, hvordan det lovligt forholder sig i denne sag, om det faktisk er sådan, at en borgmester kan tage telefonen og ringe til et hjemmevernskompani og få en kommunal bygning revet ned eller i hvert fald ødelagt i en sådan grad, at enhver yderligere politisk diskussion om dens skæbne turde kaldes overflødig, uden at der foreligger nogen skriftlige aftaler eller andet i sagen, og det spørgsmål synes jeg ærlig talt ikke at ministeren besvarede. Jeg spørger altså ganske enkelt: hvordan forholder det sig juridisk i denne sag?

Indenrigsministeren (Enggaard, fg.):

[Indenrigsministeren]

Jeg skal gerne forklare lidt nærmere, hvordan jeg er nået frem til synspunktet med hensyn til besvarelse af netop det spørgsmål, som hr. Pelle Voigt har rejst her og nu uddyber.

Hvis det var sådan, at man kunne stille spørgsmål til indenrigsministeren enten her i folketingets spørgetid eller i folketingsudvalgene og bede om kommentarer eller vurderinger omkring konkrete forhold i den enkelte kommune, ville vi komme meget langt omkring og i virkeligheden sætte den instans ud af spillet, som lovgivningen har forudsat er klageinstansen, nemlig tilsynsrådet i det pågældende amt. Det er først i det øjeblik, da en afgørelse fra det lokale tilsynsråd ankes af enten kommunen eller en anden involveret part i sagen, at indenrigsministeren kommer ind i billedet. Det ville være principielt helt forkert, hvis indenrigsministeren foregreb en afgørelse fra det organ, som er sat til at træffe disse afgørelser.

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal nu med lidt større beklagelse end før konstatere, at jeg stadig ikke fik svar. Jeg har ikke bedt indenrigsministeren gribe ind i denne sag, det fremgår slet ikke af spørgsmålet. Jeg har ganske enkelt spurgt, om denne fremgangsmåde er lovlig, og jeg mener dog, at man i ministeriet må være i stand til – med det kendskab og den ekspertise, man dér har vedrørende lovgivningen på dette område – at besvare dette enkle spørgsmål. Men jeg kan forstå, at ministerens råd er, at sagen indbringes for tilsynsrådet. Den er jo allerede anmeldt til politiet, så jeg anser da en klage til tilsynsrådet for at være overordentlig sandsynlig.

Indenrigsministeren (Enggaard, fg.):

Jeg kan kun gentage, at hr. Pelle Voigt gennem sin fremgangsmåde her forsøger at skyde genvej i systemet, og af principielle grunde anser jeg det for højst uheldigt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 319

8) Til *forsvarsministeren* af:

Pelle Voigt (SF):

»Er det tilladt hjemmeværnet uden skriftlig tilladelse fra kommunalbestyrelsen at afholde øvelser i en kommunal bygning med ødelæggelse af bygningen til følge?«

Skriftlig begrundelse

På sit møde mandag den 22. november 1982 skulle Silkeborg kommunalbestyrelse drøfte nedrivning eller bevarelse af den kommunalt ejede bygning Gl. Hattenæs. To dage før sagen skulle behandles, rykkede hjemmeværnskompagni 2504 ind i bygningen og foretog en så omfattende ødelæggelse af bygningen, at en bevaring ikke længere kunne komme på tale. Øvelsen, der blev gennemført efter mundtlig aftale med Silkeborgs borgmester, uden at der forelå nogen skriftlig ansøgning eller nogen skriftlig tilladelse, skulle ifølge en lokal hjemmeværnsmand indøve tilbageerobringen af et militært våbendepot, der var besat af femte kolonne-folk, og nødvendiggjorde øjensynlig, at bl.a. bygningens tag blev ødelagt.

Det virker mærkværdigt, hvis en borgmester på egen hånd og i kraft af rent mundtlige afgørelser kan anvende hjemmeværnet til at løse politiske problemer uden om kommunalbestyrelsen, som det er sket i den foreliggende sag. SFs byrådsgruppe i Silkeborg har anmeldt hjemmeværnskompagni 2504 til politiet for hærværk mod den pågældende ejendom.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Hjemmeværnskommandoen har oplyst, at den hjemmeværnsenhed, der holdt øvelse i den kommunalt ejede ejendom i Silkeborg, havde truffet mundtlig aftale herom med Silkeborg kommunes bygningskontor. Der blev ikke i forbindelse med denne aftale lagt nogen begrænsning for brugen af den ældre ejendom. Jeg ser ikke noget galt i, at der træffes en mundtlig aftale, og en sådan strider heller ikke mod de regler, der gælder på dette område.

Jeg kan ikke afvise, at der under øvelsen er sket yderligere skader på den stærkt ramponerede bygning, men efter de oplysninger, der forelå for hjemmeværnsenheden, skulle bygningen rives ned, hvorfor den sædvanlige forsigtighed på fremmed ejendom måske ikke har været udvist i det omfang, man ellers

[Forsvarsministeren]

kender. Jeg finder således heller ikke, at dette forhold er kritisabelt.

Pelle Voigt (SF):

Nu forholdt det sig jo sådan, at bygnings skæbne skulle afgøres på et byrådsmøde, der skulle finde sted efter øvelsens afholdelse, og derfor var der heller ikke i nogen instans truffet beslutning om, at bygningen skulle nedrives. Men jeg forstår, at ministeren mener, at hjemmeværnet kan deltage i den slags nedrivningsaktiviteter på basis af rent mundtlige aftaler af den ene eller den anden art.

Og til benefice for dem, der ikke som energiministeren læser Midtjyllands Avis, vil jeg gerne videregive til forsvarsministeren fra Midtjyllands Avis den 23. november Silkeborgs borgmesters version af historien. Her udtaler borgmester Ernst Thomsen nemlig, at – og jeg citerer:

»... der er givet besked om, at bygningen ikke måtte beskadiges mere, end den allerede var blevet.«

Det skulle altså ifølge Silkeborgs borgmester være en del af aftalen. Nu forstår jeg på forsvarsministeren, at det ikke er tilfældet, og det synes jeg da er interessant at få at vide. Men jeg vil gerne spørge: såfremt det forholdt sig sådan, at hjemmeværnet faktisk havde fået besked på ikke at ødelægge bygningen yderligere, påhviler der så ikke i denne sag hjemmeværnet et erstatningsansvar, da man jo har overtrådt den noget uklare mundtlige aftale, som måtte være indgået?

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg skal lige sige til hr. Pelle Voigt, at der jo ikke var tale om, at hjemmeværnet deltog i nogen nedrivningsaktion. Det, der var tale om, og det, man havde fået accept af fra den ansvarlige ejer, altså kommunen, var, at man deltog i en militær øvelsesaktion i bygningerne. Der er som sagt tale om en mundtlig aftale, og det strider ikke mod gældende regler. Og det er vigtigt – hvad jeg også allerede har nævnt – at understrege, at der heller ikke i forbindelse med selve øvelsens afholdelse fra ejerens side blev givet nogen begrænsninger for øvelsesaktiviteterne.

Pelle Voigt (SF):

Nu skal jeg indrømme, at hjemmeværnets andel i nedrivningen af Gl. Hattenæs ikke har været helt så effektiv som søværnets tilsvarende foranstaltninger i det nordsjællandske område, men jeg må dog pege på, at det er oplyst, at bygningen efter øvelsen var meget voldsomt ødelagt.

Hjemmeværnet i Silkeborg har oplyst, at øvelsen i området gik ud på at indøve tilbageerobringen af et militært våbendepot, der var besat af femte kolonne-folk, og at det nødvendiggjorde, at man sprængte sig ind forskellige steder. Taget var ødelagt, vinduerne var ødelagt.

Jeg vil da gerne sluttelig spørge ministeren, om ikke han vil overveje, at forlange, at man ved den slags aktiviteter i fremtiden sørger for, at der foreligger en skriftlig aftale om, i hvilken grad hjemmeværnet må molestere offentlige bygninger, idet jeg ikke kan lade være med at gentage, at Silkeborgs borgmester faktisk har udtalt til Midtjyllands Avis den 23. november, at der forelå en aftale om, at hjemmeværnet ikke måtte ødelægge bygningen yderligere.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Som nævnt kan jeg ikke afvise, at der i forbindelse med øvelsen er sket yderligere skader på bygningen. Jeg vil dog henlede opmærksomheden på, at der i den samme bygning tidligere har været holdt øvelser. Jeg ved f.eks., at civilforsvaret har været i bygningen. Men som svar på det konkrete spørgsmål må jeg sige til hr. Pelle Voigt, at jeg ser ingen grund til at ændre de regler, der gælder for den militære øvelsesvirksomhed, regler, der jo også omfatter en række erstatnings- og andre tilsvarende muligheder. Jeg ser ingen grund til at ændre reglerne på grundlag af det, hr. Pelle Voigt her fremfører.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 316

9) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Har ministeren planer om at forbedre flyforbindelserne – såvel person- som gods-transport – fra Danmark til Grønland med SAS?«

[Tove Lindbo Larsen]

Skriftlig begrundelse

Såvel person- som godstransporten til Grønland er belastet af nedskæringer fra SAS, selv om man har ændret på maskintypen. Dette har ramt forbrugerne såvel direkte som indirekte, ligesom det har ramt erhvervslevet.

Flere erhvervsvirksomheder har givet udtryk for vanskeligheder med at forsyne forbrugerne med for eksempel frisk frugt og grøntsager fra Danmark med den begrænsede flykapacitet. Dette kan afstedkomme, at leverancerne eventuelt overtages af canadiske leverandører via Frobisher Bay/Godthåb.

Dette vil medføre varefordyrelse for forbrugerne og en valutamæssig ulempe for landet.

Tove Lindbo Larsen (S):

I begrundelsen for mit spørgsmål giver jeg udtryk for, at de nedskæringer, der er kommet fra SAS' side, har ramt såvel persontrafikken som godstrafikken til Grønland, og det vil sige, at de har ramt både forbrugerne og erhvervslevet. Også på baggrund af det særdeles positive regnskab, som SAS har offentliggjort, har jeg følt mig foranlediget til at stille dette spørgsmål, som jeg mener er et særdeles berettiget spørgsmål, til ministeren for offentlige arbejder.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

At spørgsmålet er berettiget, siger sig selv, når det stilles af fru Tove Lindbo Larsen. Derimod vil jeg ikke finde det særlig berettiget at henvise til SAS' nylig offentliggjorte gunstige regnskab, for det er jo netop opnået på den baggrund, at man primært satser på de ruter, der ikke giver tab, og den politik kan vi ikke fra statens side være tjent med at anfægte.

Det er jo således, at SAS skal drives efter normale forretningsmæssige principper, og der gælder ingen undtagelse fra denne hovedregel for flyveforbindelsen mellem Danmark og Grønland. Det er ikke SAS' forpligtelse at opretholde tabgivende aktiviteter, men fru Tove Lindbo Larsen ved jo fra sin ministertid, at SAS' beflyvning af Grønland netop har været tabgivende i nogen tid, og fru Tove ved også, såvel som min forgænger i mit nuværende embede, at der derfor måtte

ske en tilpasning af SAS' beflyvning. Den har altså fundet sted her i efteråret og er blevet afprøvet, og det er baggrunden for en række henvendelser og også for spørgsmålet, vi har på dagsordenen her.

Jeg understreger, at der er tale om en tilpasningsfase, og vi har jo, straks da besværlighederne opstod, rettet i sagen for december og en del af januars vedkommende, ligesom vi nu er i gang med forhandlinger. De har ikke kunnet tage deres begyndelse før, så første møde bliver på fredag 8 dage, men forarbejderne er i gang, for at man kan finde ud af, hvordan den nye tilpasning virker i forhold til berettigede krav.

Jeg mener ikke, at forringelsen har været særlig stor, men det skal jeg ikke gøre mig klog på, for det er jo netop det, vi efterprøver i øjeblikket, og alle interesserede parter, både den kgl. grønlandske handel og alle andre, er inddraget i det. Vi skal så komme tilbage til fru Tove Lindbo Larsen og til alle andre interesserede, når disse forhandlinger er afsluttet i løbet af december-januar.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg må takke ministeren for svaret, men vil da gerne sige, at jeg synes også, der er al mulig grund til at kigge dybt i denne tilpasningsfase. Jeg er da bekendt med de forhandlinger, der har været ført på et tidligere tidspunkt, men jeg synes også, jeg vil gøre ministeren opmærksom på, at det helt konkrete spørgsmål om forbindelsen fra Grønland til Island også bør indgå i den forhandling, der nu er på trapperne.

Samtidig vil jeg godt sige, at SAS vel også har en interesse i at se lidt på den service, man yder i sine forretninger. Der er jo et gammelt ord, der siger, at det, man kan gøre godt på den ene måde, kan komme godt tilbage på en anden måde.

Jeg håber også, at ministeren er opmærksom på, at der er nogle erhvervsproblemer i dette, og derfor vil jeg spørge ministeren direkte, om han vil være positiv over for de erhvervspolitiske problemer, der ligger i en direkte rute fra Danmark til Grønland, sådan at man ikke som anført i begrundelsen for mit spørgsmål skal opleve, at man handler uden om Danmark til skade for dansk erhvervslev.

Dohrmann (FP):

Ministeren sagde, at ruten København-Søndre Strømfjord var tabgivende. Der har tidligere været røster fremme fra et privat charterselskab om, at man kunne beflyve denne rute til den halve pris. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han vil overveje en sådan eventuel henvendelse fra et charterselskab af hensyn til passagererne.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Til hr. Dohrmann kan jeg sige: ja, der er ingen henvendelser til vort ministerium, der ikke vil blive seriøst overvejet.

Så vil jeg sige til fru Tove Lindbo Larsen, at spørgsmålet om Island er jeg ikke stødt på endnu, men således foranlediget skal jeg søge det inddraget. Og selvfølgelig skal vi tage hensyn til de erhvervspolitiske problemer. Det er bare et spørgsmål – det var, ligesom om fru Tove Lindbo Larsen var inde på den med gyngerne og karrusellerne – om det er SAS, der skal betale regningen for sådanne måske på anden måde velbegrundede ønsker. Jeg skal give tilsagn om, at enhver positiv mulighed, der under de kommende forhandlinger viser sig, vil blive udnyttet, og vi må så tale om en eventuel byrdefordeling. Men at der skal blive arbejdet alvorligt og positivt med spørgsmålet, lover jeg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 326

10) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Margrete Auken (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at alle færdselssikkerhedsfremmende anlægsarbejder (den såkaldte sortpletbekæmpelse) er sat i stå, samt give oplysninger om anlægsudgift og forventet besparelse i uheld for de tre anlægsarbejder, der for tiden er prioriteret højest på ventelisten?«

Skriftlig begrundelse

Så vidt vides, fortsætter de store anlægsarbejder på hovedlandevejnettet, f.eks. Farøbroen, som planlagt, mens færdselssikkerhedsarbejdet er sat i stå. Det er formentlig i virkeligheden kun mindre forsinkelser på

hovedlandevejsarbejdet, der kunne have finansieret en helt normal sortpletbekæmpelse.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Det er efter min bedste overbevisning ikke korrekt, at arbejderne med de sorte trafikpletter er sat i stå. Der er i 1982 anvendt 20 mill. kr. på disse arbejder, størstedelen til fortsættelse af allerede igangværende projekter, men der er også påbegyndt enkelte nye projekter i 1982. I 1983 regner vi med 8 mill. kr., hvilket vil sige, at man her fuldfører igangværende arbejder samt afsætter et beløb til projektering af arbejder til udførelse i 1984.

I 1981 og tidligere er der anvendt større beløb, nemlig af størrelsesordenen 25 mill. kr., til disse arbejder, og der er altså i nyere tid gjort en ret stor indsats på dette område.

Det fremgår af anmærkningerne til finansloven for indeværende år, at man fandt det nødvendigt at nedsætte bevillingen i år – det er altså den nugældende finanslov, jeg taler om – til fordel for bevillingerne til vedligeholdelse og istandsættelse af veje og broer på hovedlandevejnettet, og det er denne linje, der har måttet fortsættes i 1983 – altså noget med at forebygge fremfor at helbrede.

Når fru Margrete Auken peger på en forsinkelse af store anlægsarbejder til fordel for sortpletarbejderne, må jeg hertil sige, at der er et stærkt pres for at få gennemført disse anlægsarbejder. Som spørgeren ved, har dette givet sig udtryk både i folketinget og fra lokalpolitisk hold i forbindelse med de tidligere besparelsesrunder, der har ramt anlægskontiener hårdt. Der har fra folketingets side til stadighed været tilkendegivet ønske om ikke at få forsinket udbygningen af »det lille h«; jeg tænker bl.a. på diskussionerne om motorvejen syd om Odense og Skovby-Christiansfeld-motorvejen.

For Farøbroerne, som fru Margrete Auken særligt nævner, gælder det, at man her er bundet af en række kontrakter, og desuden er det jo således, at man ikke har glæde af en bro, hvis der ikke er de nødvendige til- og frakørselsramper og -veje.

Jeg skal understrege, at de almindelige anlægsarbejder også har stor færdselssikkerhedsmæssig værdi og endvidere for langt den

[Ministeren for offentlige arbejder]

overvejende dels vedkommende giver væsentlige miljømæssige fordele.

Sluttelig skal jeg oplyse, at anlægsudgiften til de tre højest prioriterede sortpletanlæg, som ikke bliver udført i 1983, er i alt 550.000 kr. Den forventede besparelse i årlige uheld ved at gennemføre disse tre arbejder ville efter beregningen – men det er jo altså en slags statistisk teori – være fire uheld, heraf tre med personskade.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Jeg kan med min bedste overbevisning og ørerne slået helt ud ikke høre andet, end at mit spørgsmål er korrekt. Der er, sådan som ministeren forklarede det, jo sat i stå for 1983' vedkommende. Man fuldender de arbejder, der var påbegyndt i 1982, og så projekterer man for 1984.

Ministeren holdt en bevægende tale om, hvor vigtigt for færdselssikkerheden det er med Farøbroerne og f.eks. det lille h, også Kirkeåsvejen o.k., den kan komme til at betyde noget oppe omkring Lumsås, og Lumsås er hårdt trængt i forvejen, ved vi jo. Det er et af de anlægsarbejder, der har været kolossalt megen diskussion om berettigelsen af. Det ligner meget alvorligt en prioritering, at man udsætter dette i virkeligheden ganske billige projekt.

Skulle jeg bruge – hvad jeg nødtigt gør, men nu gør jeg det – de kyniske beregninger på det her, hvor meget er det så, vil jeg godt spørge ministeren, man i de sidste beregninger siger at 1 personuheld – altså når man regner med hospitalsophold – koster? Det er i hvert fald et par hundrede tusinde kroner, det koster samfundet. Hvis man ud fra denne kyniske betragtning ser på kroner og øre i det her, så er en besparelse på 550.000 kr., hvor man sparer 3 uheld, kære minister, simpelt hen en god forretning.

Derfor ligner det ganske almindelig dårlig planlægning, også ud fra de mest kyniske økonomiske overslag, at man har sat det her i stå næste år, og det ligner mere end en kedelig tanke, at man synes, efter den diskussion, der har været om Farøbroerne – det slubreror, vi har i vejdirektoratets kasse – at det bare skal køre som planlagt, at det lille h skal færdiggøres. Det gælder sandsynligvis også motorvejsstrækningen på Sjælland, som

jeg jævnligt bruger – eller rettere sagt: den manglende del – og dér er fortræffelig vej. Det er der også omkring Horsens. Man må køre lidt langsommere, men det er vel ikke det værste, der kan overgå danskerne, heller ikke i de her energikrisetider, for nu at blive i den økonomiske afdeling af systemet.

Jeg vil gerne have svar på spørgsmålet, hvad et personskadeuheld koster samfundet, og jeg vil godt have en kommentar til den prioritering, der ligger i, at man trods alt ikke vil lave noget i 1983, men fortsætter f.eks. Kirkeåsvejen og Farøbroerne og motorvejsstrækningen over Sjælland.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Selvfølge ligt var spørgsmålet korrekt. Det er da et rimeligt spørgsmål, der er stillet, men at jeg skulle have holdt rørende foredrag eller sådan noget, har jeg ikke selv været vidende om. Til gengæld vil jeg bestride, at jeg skulle have været spor kynisk. Det er ikke mig, der er begyndt at stille personskader op over for udgifter, for jeg ønsker absolut ingen personskader.

Jeg har heller ikke i forbindelse med Farøbroerne talt om trafiksikkerhed. Dér sagde jeg, at almene anlægsarbejder også har noget med trafiksikkerhed at gøre. Om Farøbroerne sagde jeg blot, at de jo ikke er noget værd, uden at man samtidig med, at man bygger de broer, fuldfører de vejanlæg, der hører til i begge ender. Det var det, jeg sagde om Farøbroerne, ikke noget som helst andet. Vi kan ikke nøjes med 6 broer, hvis der er 7. Det er jo med broanlæg og vejanlæg sådan, at før vejen kan åbnes, er alt det hidtil udførte arbejde intet værd. Det er klart, at dette projekt som andre rører som planlagt. Det er jo ikke sådan, at vi kan køre siksak-kurs og skiftevis standse tingene og sætte dem i gang igen. Der må være en planlægning. Der indgås kontrakter, og der må være orden i tingene. Jeg afviser pure, at der er tale om den ringeste kynisme, men jeg skal meget gerne i den kommende tid sætte mig ind i de mest påtrængende af sortpletarbejdernes art og udgifterne ved dem og i givet fald søge om de nødvendige midler til at fremme nogle af tingene, hvis jeg kommer til det resultat, at der er overhængende fare for personskade.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil godt takke for i hvert fald den sidste del af svaret. Det var da glædeligt. Nej, jeg har aldrig forventet, at beskyldningen for kynisme bliver mødt med et ja, det er dog ikke sket. Det må være vores andres opgave at påvise det.

Jeg kan altså stadig væk ikke med min bedste vilje se, at der ikke foreligger en prioritering, når man siger, at disse anlægsarbejder kører videre. Nu fik jeg ikke svar på, hvor meget et personskadeuheld koster, og jeg ved heller ikke, om jeg kan få svar på, hvor meget man vil spare ved at udsætte et af disse store arbejder bare en måned. Jeg tror ikke, at der skal meget mere til, før vi kan køre fuldstændig som planlagt i sortpletbekæmpelsen, og så kan man altså ikke komme og sige, at der ikke ligger en prioritering, økonomisk ikke særlig begavet, så må den jo være menneskelig.

Jeg vil godt anholde ministerens første udtryk, at det er bedre at – ja, det er klart, at det er bedre at forebygge end at helbrede, det er vi enige om, men det, det handler om her, er at forebygge det ene eller det andet sted, og sortpletarbejdet er netop karakteriseret ved, at her ved vi, at det går galt, og så går vi ind og forebygger. Hvorimod den forebyggende effekt af at bygge f.eks. motorvejen på Sjælland færdig, ikke er så stor som den forebyggende effekt af at videreføre, eventuelt fremskynde det almindelige sortpletarbejde.

Jeg vil altså godt stille det direkte spørgsmål: hvor meget vil man spare ved at udsætte et af de projekter en måned? Jeg kan også sige: hvor meget udsættelse vil det koste at køre sortpletarbejdet videre som normalt? Hvordan ville det ramme anderledes ind, og igen: hvor meget forventer man efter de sidste beregninger at et personskadeuheld koster samfundet?

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg kan ikke svare på disse sidste konkrete spørgsmål, da jeg ikke er nogen computer. Det er absolut ikke kynisk, at jeg må svare, at jeg ikke kan svare. Jeg ved ikke, om spørgeren har fået påvist, at jeg er kynisk. Jeg vil hævde, at fra nu af og til min dødsdag vil det ikke lykkes fru Margrete Auken at påvise

noget sådant, men hun kan selvfølgelig altid påstå det. Det er jo meget hyggeligt og sjovt og underholdende, det bringer bare ikke nogen sag nærmere sin løsning. Det er da klart; at enhver økonomisk disposition er udtryk for en form for prioritering, og i det lys vil enhver besparelse kunne kaldes kynisk, en besparelse af social art, af sygdomsbekæmpende art, af trafikikkerhedsmæssig art, af en hvilken som helst art, som tænkes kan.

Jeg synes ikke, at det er udtryk for nogen stor administrativ visdom eller indsigt at sige, at man kan sætte et af arbejderne i stå en måned. Sådant kan man ikke operere, og jeg tror, at fru Margrete Auken kan få bekræftet hos alle administratorer, også hos trafikministre gennem årene – dem har der jo været mange af – at sådan kan man ikke lege. Det er gold teori, der hører til i en diskussion, men som ikke har noget med det levende liv at gøre. Jeg har givet fuldt tilsagn – og endda modtaget tak for det – om at gå så langt, som det er mig muligt, og så kan der altså ikke blive mere ud af det spørgsmål i dag, men vi kan godt tale sammen om det og arbejde sammen om det.

Margrete Auken (SF):

Jeg er meget overrasket over oplysningen om, at man ikke kan udsætte arbejder. Hvis vi går de forskellige hovedlandeveisprojekter gennem tiden igennem, ser vi, at mange af dem er blevet udsat af besparellesgrunde på det ene eller på det andet tidspunkt. En af de tidligere trafikministre – der har jo været mange af slagsen – sidder her og kunne gå op og bekræfte, at man gang på gang har udsat hovedlandeveisarbejder af besparellesgrunde, så det er i det virkelige liv noget, der rent faktisk foregår.

Når jeg tillod mig at diskutere den prioritering, så er det, fordi det foregår inden for det samme budget, og derfor kan det diskuteres, hvordan der prioriteres, når man sparer det ene sted og ikke sparer det andet sted.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg skal gøre pinen kort. Det er klart, at der også inden for samme budgetter foregår prioriteringer. Det er ikke nogen nyhed, og det er sådan på alle områder. Desuden tillader jeg mig at betvivle – men jeg må erken-

[Ministeren for offentlige arbejder]

de, at jeg ikke har nogen viden om det – at man har sat store projekter i stå en måned. Man kan selvfølgelig på noget længere sigt standse et projekt for en tid, men man kan altså ikke bare sætte en parentes om en enkelt måned og sige: I kan bare gå hjem og afspadser det eller hvad som helst. Sådan leger man ikke med penge og med mennesker og med projekter. Jeg tror, at min oplysning fra min forrige svarrunde er korrekt, nemlig at sådan kan man ikke administrere.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Anden næstformand (Mette Madsen):**

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

- Askjær Jørgensen: spm. nr. S 171
- Glistrup: spm. nr. S 185, S 256 og S 293
- Steffensen: spm. nr. S 224 og S 245
- Bente Juncker: spm. nr. S 230
- Steen Folke: spm. nr. S 231
- Dræbye: spm. nr. S 234, S 249 og S 250
- Arne Jensen: spm. nr. S 237
- Holger K. Nielsen: spm. nr. S 238
- Maisted: spm. nr. S 239 og S 252
- Ahlmann-Ohlsen: spm. nr. S 241
- Wilhelm: spm. nr. S 246
- Poulsgaard: spm. nr. S 247
- Tinning: spm. nr. S 254
- Birgith Mogensen: spm. nr. S 255
- Barsoe-Carnfeldt: spm. nr. S 257
- Inge Krogh: spm. nr. S 258
- Lissy Holtegaard Christensen: spm. nr. S 262, S 263, S 266 og S 273
- Yvonne Herløv Andersen: spm. nr. S 267
- Tommy Dinesen: spm. nr. S 268
- Taanquist: spm. nr. S 271
- Collet: spm. nr. S 272

Spm. nr. S 171

Til *ministeren for skatter og afgifter* (9/11 82) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvis man ændrer selskabsskatteprocenten fra de nuværende 40 pct. til 2 pct. og dermed gjorde det langt mere attraktivt at

drive erhvervsvirksomhed i Danmark, ville det så blot betyde et årligt provenutab på de ca. 4,5 mia. selskabsskatten indbringer, eller kan man forvente, at en så lav selskabsskatteprocent som 2 ville forøge beskæftigelsen i produktionssektoren så meget, at det offentlige ville spare langt mere i arbejdsløshedsunderstøttelse, end man i givet fald ville miste i provenu fra selskabsskatten?«

Begrundelse

Der er behov for at overveje enhver mulighed for forøget aktivitet i den private produktionssektor.

Besvarelse (1/12 82):**Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):**

Det økonomiske sekretariat har i anledning af spørgsmålet oplyst følgende:

»Det er i sig selv et stort problem, om der kan gives et rimeligt skøn over den økonomiske udvikling i de eksisterende selskaber i den beskrevne situation. Mindst lige så vigtigt er det imidlertid, at ændringen i selskabsskatten utvivlsomt vil medføre, at betydelige aktiviteter overføres til selskabssektoren, og at en række finansielle placeringer forskydes over imod aktier. Som helhed er ændringerne af sådanne dimensioner, at de må forventes at påvirke udformningen af både finans- og pengepolitikken. Under disse omstændigheder forekommer et skøn over de umiddelbare virkninger af omlægningen misvisende og meningsløst.«

Spm. nr. S 185

Til *ministeren for skatter og afgifter* (10/11 82) af:

Glistrup (FP):

»Hvad skønnes det offentliges merprovenu at blive, såfremt indehavere af investeringsfonds- og etableringsfondskonti mod at indtægtsføre beløbet i 1983 og 1984 får fri adgang til at anvende deres tidligere henlægninger til hvad som helst?«

Begrundelse

I den nuværende konjunktursituation er der ikke fornuft i at lade milliardhenlæg-

[Glistrup]

serne til investerings- og etableringsfond forblive bundet. Om så indehaverne ville købe marcipanbrød for alle pengene, ville aktiviteten – og dermed beskæftigelsen – på marcipanbrødfabrikkerne blive forøget. Og det offentlige ville jo endda få penge i kassen til nedbringelse af katastrofeunderskuddene.

Fremskridtspartiet overvejer derfor et lovforslag om fuldstændig frihed på området i 1983 og 1984. Svaret på nærværende spørgsmål vil være en brik i partiets beslutningsmønster og bedes derfor udførligt angive de talmæssige specifikationer, som ligger bag ministerens skøn.

Besvarelse (30/11 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

De seneste oplysninger vedrørende indestående på etableringsfonds- og investeringsfondskonti i banker og sparekasser er opgørelser pr. ultimo 1981.

Ultimo 1981 indestod 1.174 mill. kr. på etableringskonti i banker og sparekasser. Indestående på investeringsfondskonti androg ca. 5,1 mia kr. Det svarer til ca. 10 mia kr. i henlæggelse, da der i de fleste tilfælde kun er bundet 50 pct. af henlæggelserne på en spærret konto.

Henlæggelserne i de to ordninger er foretaget med henblik på senere investeringer, og ved frigivelsen af midlerne skal de ifølge gældende regler anvendes til forlodsafskrivninger. Dette bevirker, at der i takt med midlernes frigivelse sker en reduktion af de almindelige afskrivningsmuligheder. Det direkte provenutab ved ordningerne vindes således – alt andet lige – ind igen i løbet af en årrække.

For etableringskonti gælder dog, at en tredjedel af de frigivne midler, dog højst 5.000 kr., ikke skal beskattes. Hverken direkte eller indirekte. Så for dette beløbs vedkommende medfører ordningen et endeligt provenutab.

Såfremt henlæggelserne ikke benyttes efter deres formål, udløses almindelig beskatning, og til den skattepligtige indkomst henregnes det oprindelig henlagte beløb med tillæg af 5 pct. pr. år.

Tilsammen på de to sæt konti indestod ultimo 1981 ca. 6,2 mia kr., og hvis dette beløb frigives mod indkomstbeskatning, vil det

skønsmæssigt udløse en beskatning på ca. 5,2 mia kr., idet den ikke bundne halvdel af investeringsfondshenlæggelserne også skal medtages i beskatningsgrundlaget som modstykke til den tidligere fradragsret. Tilbage til indskyderne bliver der herefter umiddelbart ca. 1 mia kr. som ifølge spørgsmålet er til fri disposition. Der er hermed set bort fra 5 pct.-tillægget.

Det er formålet med de pågældende ordninger at tilskynde til opsparing med henblik på senere foretagelse af produktive investeringer. Det sker som omtalt gennem skattefrigørelse i henlæggelsesperioden og først en gradvis genvinding af det tabte skatteprovenu i kraft af reducerede afskrivningsmuligheder, når midlerne frigives i forbindelse med investeringsdispositioner.

Såfremt der gives incitament til tidligere anvendelse af henlæggelserne, end det ellers ville være tilfældet, fremrykkes efterspørgselsvirkningen. Til gengæld betyder den beskatning, der udløses, at det beløb, der umiddelbart står til disposition, er langt mindre, end hvis ordningerne blev udnyttet efter hensigten. Modstykket hertil er den samtidige stærke forbedring af stillingen på de offentlige finanser.

Det skal bemærkes, at såfremt henlæggelserne kan anvendes frit, er der intet, der sikrer, at disponible beløb bruges til aktivitetskabende efterspørgsel. Man kan lige så vel forestille sig, at de benyttes til erhvervelse af finansielle aktiver eller nedbringelse af gæld. Specielt vil tilskyndelse til at benytte de henlagte beløb til erhvervsmæssige investeringer være bortfaldet.

Spm. nr. S 224

Til *miljøministeren* (16/11 82) af:

Steffensen (KrF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at standse udledningen af urensset spildevand ved Liseleje gennem Kattegatledningen, og hvad kan ministeren i øvrigt oplyse om spildevandskvaliteten og det hensigtsmæssige i udledningslinjernes placering?«

Begrundelse

TV-udsendelsen »Naturen og os« omtalte i udsendelsen den 2. november 1982 problemerne omkring Kattegatledningen, der ifølge

[Steffensen]

udsendelsen leder urensset spildevand ud ved Liseleje. Området er af staten udlagt til rekreativt formål.

Meddelelsen i den nævnte TV-udsendelse om, at det spildevand, der ledes ud gennem Kattegatledningen, ikke er rensset, kan give anledning til frygt for, at man også andre steder i landet udleder ikke helt rensset spildevand gennem rør, hvis placering ikke er hensigtsmæssig eller i overensstemmelse med den øvrige fysiske planlægning.

Besvarelse (30/11 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst:

»Den i spørgsmålet omhandlende Kattegatledning ved Liseleje er af Frederiksværk kommune etableret i overensstemmelse med den godkendelse til spildevandsudledning, som er behandlet dels i en landvæsenskommissionskendelse af 29. april 1976 og dels i hovedstadsrådets godkendelse af 6. november 1978 af kommunens spildevandsplan.

Spildevandsplanen er påklaget til såvel miljøstyrelsen som miljøankenævnet, der har truffet afgørelse i klagesagen henholdsvis den 24. juni 1980 og 2. oktober 1980.

Forinden spildevandet udledes til Kattegat, gennemgår det en mekanisk rensning, hvorved alle de bundfældige og synlige faste stoffer tilbageholdes. Derfor udledes det gennem en 1200 m lang havledning, der er beregnet således, at der sikres en sådan fortynding og indlejring i det salte vand, at der ikke i badeområdet forekommer koncentrationer af sygdomsfremkaldende smitstoffer forårsaget af det udledte spildevand.

Ved rensning af det udledte spildevand, der i helt overvejende grad består af husspildevand, er der to forhold, der gør sig gældende for valg af rensningsmetode. Husspildevand indeholder dels en vis mængde organisk stof (ca. 60 mg/l) og dels sygdomsfremkaldende smitstoffer.

For så vidt angår de sygdomsfremkaldende smitstoffer er der kun begrænsede muligheder for at fjerne disse ved rensning. Imidlertid er det sådan, at virus og bakterier kun er sygdomsfremkaldende, hvis de findes i en vis koncentration. Dette tager man hensyn til ved udledning til marine områder, idet man fører spildevandet så langt ud, at man har

sikret sig, at der er sket en sådan fortynding og indlejring i det salte vand, at der ikke i badeområdet forekommer koncentrationer af sygdomsfremkaldende smitstoffer, forårsaget af det udledte spildevand, at de hygiejniske betingelser for at bade derved skulle lide skade.

Når spørgsmålet drejer sig om rensning af spildevand for indholdet af organisk stof, er forholdet derimod anderledes. De miljømæssige gener, der opstår ved udledning heraf, er forårsaget af, at nedbrydningen kræver ilt. Især i vandløb og søer, hvor der almindeligvis er en forholdsvist lille vandmængde i forhold til det udledte spildevand, vil en udledning af spildevand med et højt organisk indhold (urensset eller dårligt rensset spildevand) medføre, at dette bruger vandløbets ilt med deraf følgende risiko for dyre- og plantelivet i vandløbet. Fjernelsen af det organiske stof sker ved mekanisk/biologisk rensning, eventuelt suppleret med en næringsfjernelse. Når det gælder udledning til et marint område, f.eks. Kattegat, er imidlertid spildevandets iltforbrug nærmest betydningsløst, idet et sådant vandområde ikke påvirkes mærkbart, når der udledes mekanisk rensset ugiftigt og hygiejnisk acceptabelt spildevand.

Dette er opnået ved, at havledningen, der kunne opfylde mindstekravene til badevand med en længde på ca. 800 m, er forlænget til 1200 m.«

Jeg finder på denne baggrund, at sagen har været gjort til genstand for en forsvarlig miljømæssig behandling, hvorfor jeg ikke finder anledning til at gribe ind over for det lovligt etablerede forhold, der mig bekendt ikke har fungeret miljømæssigt uforsvarligt.

Spm. nr. S 230

Til *undervisningsministeren* (18/11 82) af:

Bente Juncker (CD).

»Hvilke kriterier vil ministeren lægge til grund for godkendelse af ansøgninger om forsøgsvirksomhed inden for folkeskolen?«

Begrundelse

Det forlyder i pressen (Berlingske Tidende den 15. november 1982), at Gladsaxe kommune vil søge undervisningsministeriets tilladelse til at gennemføre forsøg på en række skoler i 7. og 8. klasser, gående ud på pro-

[Bente Juncker]

jektarbejde med få lærere vekslende med »træningskurser« i færdighedsfagene, undladdelse af kursusdeling samt afskaffelse af lektielæsning og karakter. Spørgeren befrygter de konsekvenser, en sådan forsøgsvirksomhed vil få for de berørte elever.

Besvarelse (3/12 82):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Der er på de årlige finanslove afsat en bevilling på ca. 3,3 mill. kr. til kommunernes forsøgs- og udviklingsarbejde inden for folkeskolen. Til bedømmelse af de enkelte projekter er der nedsat et stående sagkyndigt udvalg, Folkeskolens Forsøgsråd. På grundlag af forsøgsrådets indstilling tager undervisningsministeriet (direktoratet for folkeskolen og seminarier m.v.) stilling til, om de ansøgte projekter kan godkendes og tilskud dermed ydes. Da projekterne i forsøgsrådet bedømmes af de førende eksperter inden for folkeskolens forsøgs- og udviklingsarbejde, vil direktoratet sædvanligvis tiltræde indstillingerne fra forsøgsrådet.

Der er ikke centralt fastsat kriterier for godkendelse af projekterne, og det mener jeg heller ikke bør ske. Det er de enkelte kommuner, der tager initiativ til forsøgs- og udviklingsarbejde inden for folkeskolen, og jeg vil finde det uheldigt, såfremt centralt fastsatte kriterier skulle være til hinder for iværksættelse af projekter, der har lokal opbakning, og som kan stå for den sagkyndige vurdering, der sker i Folkeskolens Forsøgsråd.

Spm. nr. S 231

Til *forsvarsministeren* (18/11 82) af:

Steen Folke (VS):

»Bliver danske officerer uddannet i de tekniske aspekter ved brugen af atomvåben i forbindelse med de våbentyper i Danmark, der – som f.eks. F-16 fly og 155 mm haubitsere – kan omstilles fra konventionelle bomber og granater til nukleare?«

Begrundelse

Både den nuværende og den tidligere forsvarsminister har oplyst, at danske officerer bliver uddannet i anvendelse af atomvåben. Dette blev senest bekræftet af forsvarsmini-

ster Hans Engell under et samråd i forsvarsudvalget den 17. november. Forsvarsudvalget har endvidere fået oplyst (alm. del bilag 17), at visse våbentyper i det danske militær teknisk kan omstilles til atomammunition. Det gælder bl.a. F-16 fly og 155 mm haubitsere. Det vil nu være af stor interesse at få oplyst, om den pågældende uddannelse af danske officerer omfatter de tekniske aspekter ved brug af atomammunition i forbindelse med bl.a. disse våbentyper.

Besvarelse (26/11 82):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Den uddannelse, der gives officerer, vedrører den generelle atomare problematik samt procedurer og planlægning i forbindelse hermed. Uddannelsen er af teoretisk karakter og uden særlige tekniske aspekter.

Spm. nr. S 234

Til *miljøministeren* (18/11 82) af:

Dræbye (RV):

»Vil miljøministeren med baggrund i det nu fremsatte lovforslag om anlæg af saltvandssø bag det fremskudte dige søge tilsagnsfristen for tilskuddet fra EFs miljøfond forlænget?«

Begrundelse

Repræsentanter for et flertal i folketinget har fremsat forslag om anlæg af en saltvandssø bag det fremskudte dige. Forslaget skal til 1. behandling den 25. november 1982. Der er til anlægsudgifterne givet tilsagn om støtte fra EFs miljøfond på op til 5 mill. kr. Dette tilsagn udløber med udgangen af november.

En forlængelse af tilsagnet vil lette folketingets behandling af lovforslaget, idet støtten indgår som forudsætning for dette.

Besvarelse (26/11 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Ved folketingets 1. behandling af forslag til lov om en saltvandssø i Margrethe Kog den 25. november 1982 tilkendegav repræsentanter for partier, der dækker et flertal i folketinget, at man støttede projektet.

[Miljøministeren]

Som jeg oplyste i folketinget, vil jeg straks tage initiativ til forhandlinger med EF-Kommissionen for at sikre, at der kan opnås EF-tilskud.

Jeg vedlægger til orientering kopi af telex, som jeg i dag har sendt til EF-Kommissionen.

Bilag

Begrundelse

Telex til:

Karl-Heinz Narjes
EF-Kommissionen
Rue De La Loi 200
1049 Brüssel
Belgien.

Kære Karl-Heinz Narjes.

Tak for Deres venlige brev af den 8. oktober 1982, hvori De bekræfter Kommissionens beslutning om at yde tilskud til etablering af en saltvandssø bag det nye dige ved Højer.

Som De ved, er forudsætningen for etablering af en sådan saltvandssø, at folketinget vedtager en lov herom.

Et lovforslag om etablering af en saltvandssø var i går den 25. november 1982 til 1. behandling i folketinget. Ved denne lejlighed tilkendegav repræsentanter for partier, der dækker et flertal i folketinget, at man støttede projektet. Vi er derfor nu fra dansk side klar til at bringe forhandlingerne om en kontrakt til afslutning. Kontrakten kan underskrives under den forudsætning, at lovforslaget endeligt vedtages i folketinget.

Såfremt forhandlingerne i folketinget giver anledning dertil, må jeg naturligvis også forbeholde mig eventuelle mindre justeringer i kontrakten.

Jeg har i dag bedt fredningsstyrelsen tage kontakt med Kommissionen med henblik på at bringe kontraktforhandlingerne til en afslutning under de nævnte forudsætninger.

Med venlig hilsen
Chr. Christensen

Spm. nr. S 237

Til miljøministeren (18/11 82) af:

Arne Jensen (S):

»Finder ministeren det rimeligt, at danske kystkommuner pålægges udgifter i forbindel-

se med rensning af strande foranlediget af olieudslip fra skibe eller boreplatforme, og vil ministeren eventuelt søge tilstræbt en fordeling af udgifterne mellem stat, amt og kommune – eventuelt ved opbygning af en miljøfond, også med bidrag fra koncessionshavere i Nordsøen og øvrige borefelter?«

I forbindelse med olieforurening udsættes kystkommuner for urimelige ekstraudgifter til strandrensning og deponering af olieaffald.

F.eks. de nordjyske kommuner og deres borgere udsættes for en urimelig forskelsbehandling i forhold til indlandskommunerne. Ydermere er kystkommunerne, f.eks. Skagen, Hirtshals, Løkken, Vrå og i mindre grad Søby og Frederikshavn, i forvejen pålagt store udgifter til nødvendige kystsikringsarbejder, en sikring, som hele landet nyder godt af.

Rensning af vore strande efter en oliekatastrofe må være et fællesanliggende som værn af vort miljø, og som sådan bør udgifterne også afholdes af fællesskabet og ikke som nu af beboerne i den enkelte kommune.

Besvarelse (24/11 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen med henblik på en redegørelse for den gældende ordning med betaling af udgifter til strandrensning i forbindelse med olieforurening på havet. Miljøstyrelsen har udtalt følgende, hvortil jeg henviser:

»Betaling af udgifter i forbindelse med olieforurening må ses i sammenhæng med den ansvarsfordeling for bekæmpelsen og oprensning af olien mellem staten og kommunerne, der er fastlagt i lov nr. 130 af 9. april 1980 om beskyttelse af havmiljøet.

I medfør af lovens § 35 har staten ansvaret for bekæmpelse af forurening af havet, og i medfør af § 36 har kommunalbestyrelsen ansvaret for sanering af kyststrækninger og havne.

Hvor der er tale om alvorlige forureninger, kan miljøministeren med hjemmel i tekstanmærkning på finansloven forlods afholde samtlige udgifter, dvs. også kommunernes, således at staten må søge at få pengene ind. Hvis forurenere kendes, kan staten få det fulde beløb dækket af denne. I de til-

[Miljøministeren]

fælde forureneren ikke kendes, følger det af gældende dansk erstatningsret, at skadelidte selv må betale, dvs. at staten må afholde udgifterne til bekæmpelse af forurening på havet, medens kommunerne må afholde udgifterne til strandrensning.

Det kan oplyses, at staten i 3 tilfælde forlods har afholdt udgifterne til sådanne alvorlige forureninger, hvor udgifterne har været henholdsvis 1,1 mill. kr. («THUNTANK III» i 1979, hvor olien forurenede kysterne på Djursland), 1,3 mill. kr. («YANXILAS» i 1979, hvor olien forurenede kysterne i Slagelse og Gørlev kommune) og 750.000 kr. («FURENÄS» i 1980). I alle 3 tilfælde fandt man forureneren, som påtog sig ansvaret og hermed dækkede de udgifter, staten havde lagt ud for.

Denne gældende udgiftsfordeling blev oplyst over for folketinget i forbindelse med vedtagelsen af loven om beskyttelse af havmiljøet. I bemærkningerne til lovforslaget nævnes nemlig på side 44, at »i det omfang, der er tale om forureninger, der ikke kan betragtes som alvorlige, og som hidhører fra en ukendt forureningskilde, vil det som hidtil næppe være muligt at afvige fra sædvanlig praksis, det vil sige, at udgifterne afholdes af kommunalbestyrelse, havnebestyrelse eller amtsråd«. Denne gældende ordning gav ikke anledning til bemærkninger i folketinget.

Bl.a. med henblik på at få fastlagt udgiftsfordelingen er det i § 39, stk. 2, i lov om beskyttelse af havmiljøet bestemt, at miljøministeren efter forhandling med de kommunale organisationer skal fastsætte regler om fordeling af udgifter til beredskab og bekæmpelses- og saneringsforanstaltninger mellem havnebestyrelsen, kommunalbestyrelsen, amtsrådet og staten.

På denne baggrund har miljøstyrelsen udarbejdet udkast til bekendtgørelse om fordeling af udgifter ved olieforurening. Udkastet indeholder en fortsættelse af den gældende ordning, dvs. at staten betaler for bekæmpelse af forurening på havet og kommunalbestyrelserne og eventuelt amtsråd for oprensning på kysterne og i havne. Ved alvorlige forureninger kan miljøministeren som hidtil forlods afholde udgifterne i medfør af tekstanmærkningen på finansloven.

Dette udkast er sendt til høring i de kommunale organisationer og statslige myndigheder.

I begyndelsen af december måned 1982 vil miljøstyrelsen afholde møde med repræsentanter for de kommunale organisationer, hvor udkastet til bekendtgørelse skal drøftes. I disse drøftelser vil også indgå mulighederne for, at udgifterne til oprensning af strandene kan fordeles på en sådan måde, at den enkelte kystkommune, der bliver ramt af olieforurening, ikke alene skal bære udgifterne. Opbygning af en miljøfond med bidrag fra flere parter eller etablering af en fælleskommunal miljøforsikring vil indgå i disse drøftelser.

På baggrund af drøftelserne vil miljøstyrelsen fremsende udkast til bekendtgørelse om fordeling af udgifter med miljøstyrelsens indstilling samt eventuelle bemærkninger fra de kommunale organisationer til miljøministeren.

Til miljøstyrelsens redegørelse skal jeg på nuværende tidspunkt blot tilføje, at jeg er bekendt med, at det nævnte udkast til bekendtgørelse har givet anledning til en række møder mellem kommunerne på den jyske vestkyst og en række indlæg i pressen.

Som nævnt vil drøftelserne mellem miljøstyrelsen og de kommunale organisationer om udkastet til bekendtgørelse også omfatte opbygningen af en miljøfond på linje med det af spørgeren foreslåede.

Når miljøstyrelsens indstilling om forhandlingsresultatet foreligger, vil jeg tage endelig stilling i sagen, herunder om der er anledning til at ændre den gældende praksis på området.

Spm. nr. S 238

Til *udenrigsministeren* (19/11 82) af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Vil ministeren give en krystalklar forsikring om, at der ikke på nogen måde sker et samarbejde og en samordning mellem arbejdet i EPS og NATO?«

Begrundelse

I et brev til Else Hammerich dateret den 16. november 1982 fremhæver udenrigsministeren, at Haagerup-betænkningen ikke drejer sig om at etablere et samarbejde mellem EPS og NATO, men alene angår en mere effektiv samordning mellem de politiske konsultationer inden for EPS og NATO. Det er

[Holger K. Nielsen]

ganske umuligt for spørgeren at se, hvori forskellen mellem et samarbejde og en effektiv samordning mellem de politiske konsultationer skulle bestå. Ud fra normal sprogbrug er der ganske enkelt ingen forskel.

Og det bliver direkte bekymrende, at udenrigsministeren skriver, at der må være en interesse i, at denne samordning finder sted, idet han specielt nævner, at man fra dansk side betragter denne samordning som en væsentlig opgave ikke mindst af hensyn til andre NATO-lande som f.eks. Norge. Under debatten om Genscher-Colombo-planen i folketinget den 18. november fremhævede udenrigsministeren, at Genscher-Colombo-planens formuleringer om sikkerhedspolitik var fjernet, og han lagde vægt på adskillelsen mellem EPS og NATO.

Ministerens udsagn i ovennævnte brev til Else Hammerich bidrager imidlertid til at skabe usikkerhed om den reelle adskillelse mellem EPS og NATO. Denne usikkerhed ønskes fjernet.

Besvarelse (26/11 82):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hvorvidt det er tilsigtet eller ikke, skal jeg lade være usagt, men såvel spørgeren som fru Else Hammerich fortsætter uanset mit brev til sidstnævnte med at fremstille sagen, som om der er tale om et *samarbejde* mellem EPS og NATO.

Det er der ikke tale om. Sagen drejer sig om noget helt andet, nemlig spørgsmålet om at samordne de politiske konsultationer (rådslagninger) om udenrigspolitiske spørgsmål, som foregår – og altid har foregået – inden for rammerne af NATO, og så de udenrigspolitiske konsultationer, der foregår inden for det europæiske politiske samarbejde (EPS).

Det kan da ikke være meningen, at jeg og de af mine EF-kolleger, der samtidig er medlemmer af NATO, når vi i NATO drøfter f.eks. Øst-Vest-forholdet (CSCE, situationen i Polen, Afghanistan m.v.) skulle være afskåret fra at tage hensyn – og henvise til – hvad vi har sagt om de samme spørgsmål i EPS. Og det må også gælde den anden vej rundt. I modsat fald ville vi risikere at tale med to tunger. Det er der vel ingen, der ønsker.

Det er derfor også helt urimeligt fortsat at fremstille sagen, som om regeringen går ind

for et *samarbejde* mellem EPS og NATO, som for de fleste er ensbetydende med noget militært. Jeg kan forsikre, at noget sådant er der ikke tale om. Det har altid været en klar dansk linje.

Spm. nr. S 239

Til *industriministeren* (19/11 82) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren oplyse, om pensionskassernes bestyrelse kan drages til ansvar for for en domstol, hvis bestyrelsen har disponeret således med betroede midler, at afkastet af de indbetalte midler ikke giver det til enhver tid største afkast?«

Begrundelse

Af de udtalelser og skrifter, pensionskassebestyrelserne udsender, kunne man få det indtryk, at bestyrelserne har den fulde handlefrihed, uanset om de økonomiske dispositioner ikke giver forsikringstagere (fremtidens pensionister) det maksimale udbytte af de indskudte midler.

Besvarelse (1/12 82):

Industriministeren (Stetter):

Reglerne i forsikringsvirksomhedslovens § 135, jfr. § 203, og pensionskasselovens § 14 giver detaljerede forskrifter om, i hvilke aktiver midlerne kan anbringes. Der er herved først og fremmest lagt vægt på at opnå en sikker anbringelse. Regelsættet bygger på en forudsætning om, at selskabernes ledelse inden for de angivne rammer bestræber sig for at anbringe deres kapitaler på en hensigtsmæssig og for forsikringstagernes interesser tjenlig måde. I ATP-lovens § 26, stk. 1, og § 6, stk. 1, i lov om Lønmodtagernes Dyrtdisfond har dette fundet direkte udtryk i selve lovteksten, hvor det siges, at de respektive bestyrelser skal forvalte midlerne således, at de bliver til størst mulig gavn for de berettigede, og at der ved midlernes placering skal tilstræbes en betryggende sikkerhed, en opretholdelse af midlernes realværdi samt højest mulig forrentning.

Forsikringsvirksomhedsloven hjemler mulighed for, at bestyrelsesmedlemmer under nærmere omstændigheder kan gøres ansvarli-

[Industriministeren]

ge, jfr. kapitel 25. Den endelige afgørelse heraf henhører under domstolene.

Spørgsmålet om, hvorvidt der kan gøres ansvar gældende mod en bestyrelse, må afhænge af en konkret bedømmelse. Opmærksomheden henledes dels på, at der efter forsikringsvirksomhedslovens § 230 kræves, at der er udvist et forsættligt eller uagtsomt forhold, såfremt der skal ifaldes erstatningsansvar, dels på at der ved en bedømmelse af hensigtsmæssigheden af anbringelsen af midlerne må finde en afvejning sted af hensynerne til afkast, risiko, likviditetsstyring m.v. såvel på kort som lang sigt.

Spm. nr. S 241

Til *undervisningsministeren* (19/11 82) af:

Ahlmann-Ohlsen (KF):

»Vil ministeren overveje mulighederne for at etablere aftenhold på økonomistudierne ved landets fem universiteter?«

Begrundelse

Et sådant aftenhold findes allerede på jurastudiet og benyttes af mange yngre, som har fuldtids erhvervsarbejde.

På lignende måde må mange yngre medarbejdere i erhvervslivet, f.eks. i pengeinstitutterne, forventes at være interesseret i at studere eksempelvis nationaløkonomi i deres fritid.

Jeg finder det rimeligt, at der er et varieret tilbud om videreuddannelse, også på universitetsniveau, for de unge, der har valgt at klare sig selv ved at have erhvervsarbejde, og som dermed i høj grad over skatterne bidrager til uddannelsen af de unge, som ikke har valgt at klare sig selv.

Etableringen af sådanne aftenhold vil være et godt incitament for de unge til at vælge at klare sig selv på trods af, at de ønsker at studere videre – fremfor at belaste samfundet med både uddannelsens omkostninger og deres leveomkostninger.

Lignende ordninger kunne også overvejes på helt andre studier.

Besvarelse (30/11 82):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har stor forståelse for ønsket om at etablere aftenhold på visse studier ved lan-

dets universiteter, men jeg må med det samme gøre opmærksom på, at kompetencen til at afgøre, om der skal tilbydes aftenundervisning ved de forskellige studier, efter styrelsesloven er henlagt til studienævnene.

Det er min opfattelse, at universiteterne og studienævnene generelt set ikke er særlig positive over for at tage hensyn til studerende med fuldtidsarbejde. Årsagen hertil er formentlig, dels at der normalt er tale om langvarige studier, der reelt ikke kan gennemføres sideløbende med et fuldtidsarbejde, dels måske hensynet til universitetets ansatte.

I spørgsmålet er økonomistudierne ved universiteterne brugt som eksempel på områder, hvor det kunne være ønskeligt, at der blev etableret aftenhold for yngre medarbejdere i erhvervslivet. Netop på det økonomiske område er det jo i nogen udstrækning muligt at tilgodese uddannelsesbehovet ved hjælp af HD-uddannelserne, der netop er tilrettelagt som deltidsstudier og tidsmæssigt som regel placeret om aftenen.

I en række tilfælde vil der formentlig være tale om, at man ikke ønsker at færdiggøre en hel uddannelse, men alene vil tage dele af en uddannelse, som kan udvide ens kvalifikationer i det job, man allerede har. I disse tilfælde vil behovet kunne tilgodeses via forskellige enkeltkursusordninger. Undervisningsministeriet overvejer forskellige muligheder for at fremme udnyttelsen af institutionerne også til kursusvirksomhed rettet mod erhvervsaktive grupper.

Jeg er enig i, at der bør være et varieret udbud af videreuddannelsesmuligheder også på universitetsniveau, men i øjeblikket er det efter min opfattelse vigtigt at bruge ressourcerne til at sikre tilstrækkelig mange uddannelsespladser for de unge.

Spm. nr. S 245

Til *miljøministeren* (19/11 82) af:

Steffensen (KrF):

»Kan ministeren oplyse, hvor godt det grundlag er, som domstolene får forelagt, når de skal træffe afgørelse i straffesager om overtrædelse af miljøloven?«

Begrundelse

Der har i de senere måneder været diskussion om domstolenes praksis i sager om

[Steffensen]

miljøovertrædelser. I den forbindelse er det af interesse at få at vide, hvorledes disse sager forberedes til forelægning for domstolene. Jeg er specielt interesseret i at få belyst, hvorledes samarbejdet mellem anklagemyndigheden og de kommunale tilsynsmyndigheder er tilrettelagt, og hvorledes det fungerer i praksis i disse straffesager, om miljøstyrelsen bliver inddraget i disse sager og i givet fald hvordan, om ministeren mener, at manglende domfældelse i nogle af disse sager skyldes, at nogle kommuners kontrol med virksomhederne er så ringe, at anklagemyndigheden ikke kan føre den fornødne dokumentation for lovovertrædelserne over for domstolene, og om ministeren kan forbedre forholdene, således at anklagemyndigheden og domstolene kan få et bedre grundlag at afgøre disse sager på.

Besvarelse (29/11 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Samarbejdet mellem anklagemyndigheden og de kommunale tilsynsmyndigheder foregår efter de retningslinier, der er skitseret i en meddelelse fra rigsadvokaten af 9. oktober 1979 til statsadvokater og politimestre og i miljøstyrelsens cirkulæreskrivelse af 5. december 1979 til kommuner og amtskommuner. Det fremgår heraf, at det primært påhviler den kommunale tilsynsmyndighed at tage stilling til, om straffesag bør rejses, og over for anklagemyndigheden at udtale sig om sanktionspåstanden, men miljøstyrelsen rådgiver på anmodning både de kommunale myndigheder og anklagemyndigheden i disse spørgsmål.

Spørgsmålet om, hvorvidt miljømyndighederne har tilstrækkelig effektive midler til at sikre gennemførelsen af lovens bestemmelser og de afgørelser, der træffes i medfør af den, er som bekendt under behandling i udvalget om håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen. I udvalget, der er nedsat af den forhenværende miljøminister, sidder der bl.a. en repræsentant fra dommerforeningen og fra politimesterforeningen. Udvalget har taget den af spørgeren rejste problemstilling op. Betænkningen fra udvalget forventes at foreligge i foråret 1983.

Det centrale spørgsmål om kommunernes tilsyn med forurenende virksomheder – og dermed om tilvejebringelse af den fornødne

dokumentation for gennemførelse af straffesager i forbindelse med lovovertrædelser – behandles i en vejledning fra miljøstyrelsen, der er under udarbejdelse.

Miljøstyrelsen har oplyst, at vejledningen snart vil blive sendt til høring i de berørte organisationer, så den kan udsendes til de kommunale miljømyndigheder i begyndelsen af 1983.

Jeg mener, det er betydningsfuldt, at miljømyndighederne meget aktivt medvirker i anklagemyndighedens forberedelse af miljø-sager. Miljøstyrelsens vejledning vil forhåbentlig medvirke til at begrænse nogle af de problemer, som spørgeren er inde på. Når betænkningen fra udvalget om håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen foreligger, vil jeg vurdere, hvilke yderligere muligheder der vil være for en styrket indsats.

Spm. nr. S 246

Til *justitsministeren* (19/11 82) af:

Wilhelm (VS):

»Kan ministeren redegøre for, i hvilket omfang nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser i seneste beretningsperiode (1981) har truffet afgørelser om erstatningsbeløb afvigende fra de af domstolene i samme sag udmålte beløb?«

Begrundelse

Ved gennemførelsen af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser i 1976 blev erstatningsreglerne efter mange overvejelser udformet ikke som et retskrav, men ud fra et billighedsprincip. Samtidig blev det dog tilkendegivet, at ordningen kunne tages op til nyvurdering efter nogen tid på grundlag af de indhøstede erfaringer.

Af årsberetningerne fra nævnet, som administrerer billighedserstatningsordningen, fremgår, at man har udmålt erstatninger, som på grundlag af nævnte princip har ligget langt højere eller langt lavere end den af domstolene i samme sag tilkendte erstatning. Men der er ikke oplysninger, som gør det muligt at vurdere, hvor ofte det forekommer, hvordan den gennemgående tendens er, hvor store afvigelserne er, hvilke sager det typisk drejer sig om, og hvad merudgiften eller besparelsen ved overgang til erstatning efter

[Wilhelm]

retskrav således ville blive. Spørgsmålet tager sigte på at muliggøre en sådan vurdering.

Besvarelse (2/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser har oplyst justitsministeriet om, at der ikke findes talmæssige opgørelser over tilfælde af den art, som omtales i spørgsmålet.

Nævnet har imidlertid fremhævet, at der som udgangspunkt tilkendes erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Af flere grunde kan der imidlertid i enkelte sager forekomme erstatningsudmålinger, som afviger fra det beløb, der er tilkendt af domstolene i samme sag. Forklaringen herpå kan f.eks. være ny landsrets- eller højesteretspraksis for erstatningsniveauet, som ikke forelå på det tidspunkt, da domstolen i den konkrete sag traf afgørelse. Desuden må fremhæves, at nævnet – i modsætning til domstolene – efter loven som hovedregel er begrænset til at yde erstatning for personskade og således ikke kan dække økonomisk tab af anden art. Videre kan nævnes, at erstatningsudmålingen i en del sager for domstolene vil være udtryk for, at domfældte – måske på grund af manglede betalingssevne – ikke har villet protestere mod det fremsatte erstatningskrav. En erstatningsudmåling på sådant grundlag kan naturligvis ikke uden videre være bindende for nævnet.

Endelig kan peges på reglen i § 8 i loven om erstatning til ofre for forbrydelser, hvorefter nævnet har en i forhold til almindelige erstatningsregler udvidet adgang til at ned sætte eller afvise erstatning ud fra rimelighedsbetragtninger. De nærmere principper for udøvelsen af denne beføjelse er omtalt i nævnets årsberetninger.

Justitsministeriet kan henholde sig til, hvad der er oplyst af nævnet.

Spm. nr. S 247

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (19/11 82) af:

Poulsgaard (FP):

»Føler ministeren sig fritaget fra det løfte, hun har givet om at øge Statens Kunstfonds midler med 1 mill. kr., såfremt et folketingsflertal tvinger ministeren til at bruge million-

beløb på en istandsættelse af Gl. Dok Pakhus?«

Begrundelse

Statsministeren sagde i sit svar til mig på spørgsmål nr. S 192 den 17. november d.å., at hvis man forøgede Kunstfondens midler, skulle der findes kompenserende besparelser, og da det nu ser ud til, at et folketingsflertal vil tvinge igennem, at man bruger millionbeløb på at etablere kunstnerværksteder i Gl. Dok Pakhus, må og skal der jo spares på andre områder.

Besvarelse (30/11 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det er fortsat regeringens hensigt at søge Statens Kunstfond tildelt en engangsbevilling på 1 mill. kr. i 1982 mod en kompenserende besparelse på den bevilling, der i 1982 er afsat til oprettelse af statens værksteder for kunst og håndværk samt Center for aktuel kunst i Gl. Dok. Ansøgning herom vil blive sendt til folketingets finansudvalg.

Det er min opfattelse, at denne kompenserende besparelse for 1982 står fast.

Spm. nr. S 249

Til *miljøministeren* (22/11 82) af:

Dræbye (RV):

»Vil ministeren søge skabt mulighed for, at der igennem vedtagelsen af en kommuneplan kan overføres areal fra by- til landzone, når dette ikke er i strid med regionplanen?«

Begrundelse

I flere kommuner er der i øjeblikket store ubebyggede arealer i byzone. I den igangværende kommuneplanlægning drøftes ofte muligheden for overførsel af arealer til landzone. By- og landzonenloven giver kun begrænsede muligheder for tilbageførsel, jfr. lovens §§ 2a og 2b. Spørgsmålet har til formål at få oplyst, om ministeren vil tage initiativ til at skabe en mere hensigtsmæssig hjemmel til overførsel.

Såfremt en sådan hjemmel gives, må de erstatningsmæssige problemer i forbindelse

[Dræbø]

med betalte grundskatter og frigørelsesafgift også afklares.

Besvarelse (26/11 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Bl.a. på baggrund af en henvendelse fra landboorganisationerne har planstyrelsen arbejdet med spørgsmålet om tilbageførsel af arealer fra byzone/sommerhusområde til landzone. Jeg vedlægger til orientering planstyrelsens notat af 20. oktober 1982 om sagen.

Jeg kan tilføje, at jeg for tiden overvejer at nedsætte en arbejdsgruppe med deltagere fra berørte ministerier, landboorganisationerne og de kommunale organisationer til belysning af muligheden af at udvide adgangen til at tilbageføre arealer i byzone/sommerhusområder til landzone.

Bilag

Vedrørende tilbageførsel af arealer fra byzone/sommerhusområde til landzone.

1) Zoneinddelingen er fastsat i by- og landzonenloven (lovbekendtgørelse nr. 300 af 23. juni 1980). Det er i lovens § 2 angivet, hvilke arealer der er byzone, sommerhusområder og landzoner. Byzone/sommerhusområder er dels arealer, der i en tidligere planlægning i byudviklingsplaner, bygningsvedtægter og byplanvedtægter er udlagt hertil, dels arealer, der i en lokalplan overføres til byzone/sommerhusområde. Resten af arealerne er landzone.

Efter kommuneplanloven (lov nr. 287 af 26. juni 1975), der trådte i kraft den 1. februar 1977, kan overførsel fra landzone til byzone/sommerhusområde kun ske ved lokalplan, jfr. lovens § 18, stk. 1, nr. 1.

Tilbageførsel fra byzone/sommerhusområde til landzone kan *ikke* ske ved lokalplan. Men zoneloven indeholder i §§ 2 a og 2 b visse muligheder for tilbageførsel af arealer til landzone. Reglerne er navnlig begrænset til arealer, der før den 1. januar 1970 var henført til inder- eller mellemzone i en godkendt byudviklingsplan, eller arealer, der før samme dato var udlagt til sommerhusbebyggelse i en bygningsvedtægt.

Bestemmelserne i zonelovens § 2 a, stk. 1, og § 2 b, stk. 1, er sålydende:

§ 2 a. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning fra vedkommende ejer overføre et

areal fra byzone eller sommerhusområde til landzone, når arealet grænser til landzone, og når overførslen er ubetænkelig ud fra planlægningsmæssige hensyn. Overførsel efter 1. pkt. kan kun ske vedrørende arealer, der i en før 1. januar 1970 godkendt byudviklingsplan var henført til inder- eller mellemzone eller i en før samme dato stadfæstet bygningsvedtægt er udlagt til sommerhusbebyggelse.

§ 2 b. Amtsrådet, henholdsvis hovedstadsrådet, kan pålægge kommunalbestyrelsen at overføre arealer fra byzone eller sommerhusområde til landzone, hvis arealerne ifølge godkendt regionplan ikke skal anvendes til bymæssig bebyggelse eller sommerhusbebyggelse. Pålæg kan kun meddeles vedrørende arealer, der i en før 1. januar 1970 godkendt byudviklingsplan var henført til inder- eller mellemzone eller i en før samme dato stadfæstet bygningsvedtægt er udlagt til sommerhusbebyggelse.

Tilbageførsel efter zonelovens § 2 a sker *uden* erstatning, hvorimod tilbageførsel efter zonelovens § 2 b kan udløse et erstatningskrav efter reglerne i zonelovens § 18 a. En erstatning skal udredes af amtsrådet/hovedstadsrådet. Amtsrådet/hovedstadsrådet kan anvende midlerne i fondene for frigørelsesafgift til betaling af erstatningen, jfr. miljøministeriets bekendtgørelse nr. 41 af 16. februar 1982 om anvendelse og udlån af amtskommunernes og hovedstadsrådets fonde for frigørelses- og afståelsesafgift.

Bestemmelserne i zonelovens § 2 a og § 2 b blev gennemført sammen med kommuneplanloven i 1975. Begrænsningen til byzoner og sommerhusarealer fra før 1. januar 1970 skyldes, at man derved undgik spørgsmål om tilbagebetaling af frigørelsesafgift. Man var imidlertid klar over, at der også uden for disse arealer kunne være behov for at tilbageføre arealer til landzone, og det blev i folketingsudvalgets betænkning over lovforslaget henstillet, at miljøministeren i samarbejde med ministeren for skatter og afgifter fandt en løsning på de skatte- og afgiftsmæssige problemer, som ville være en følge af en udvidet tilbageførselsadgang. Der har på baggrund af denne henstilling med mellemrum været ført drøftelser mellem miljøministeriet og ministeriet for skatter og afgifter, men noget forslag er ikke tilvejebragt.

[Miljøministeren]

2) Behovet for at finde en løsning på spørgsmålet om tilbageførsel af arealer til landzone er nu mere presserende end nogen sinde, efterhånden som kommunerne med baggrund i de godkendte regionplaner gennemfører kommuneplaner, hvori der tages stilling til den fremtidige byudvikling. Det konstateres herigennem, at det ville være ønskeligt at kunne få tilbageført en række arealer fra byzone/sommerhusområde til landzone.

Et specielt problem for kommunerne frembyder bestemmelsen i § 8 i frigørelsesafgiftsloven (lovbekendtgørelse nr. 450 af 6. august 1982).

Efter denne bestemmelse kan ejeren af en ejendom, der er pålagt frigørelsesafgift, inden for en periode af 4 år, efter at afgiftspligt er indtrådt, forlange, at kommunen overtager ejendommen. Bestemmelsen betyder, at en række kommuner har måttet overtage betydelige arealer i et byzone/sommerhusområde, som de pågældende ejere på grund af den økonomiske udvikling ikke kan eller vil beholde.

3) De Danske Landboforeninger og De Danske Husmandsforeninger har i en skrivelse af 30. juli 1981 rettet henvendelse til miljøministeren, idet foreningerne har påpeget, at der er et betydeligt behov for at få gennemført en udvidelse af de gældende regler om tilbageførsel af arealer til landzone. Organisationerne ønsker, at tilbageførselsadgangen også skal gælde for arealer, som er overført til byzone/sommerhusområde efter 1. januar 1970. Tilbageførslen skal efter foreningernes opfattelse i givet fald blandt andet medføre tilbagebetaling af den del af skatter og afgifter, som skyldes de pågældende arealers placering i byzone/sommerhusområde. Der skal således ske tilbagebetaling af frigørelsesafgift med sædvanlig forrentning. I de tilfælde, hvor der er indrømmet henstand, skal den pålignede ikke-betalte frigørelsesafgift falde bort, medens betalte renter af henstanden skal tilbagebetales med sædvanlig forrentning. Den del af grundskatterne, som har været begrundet med placering i byzone/sommerhusområde, skal efter organisationernes opfattelse tilbagebetales med en sædvanlig forrentning.

Landbo- og husmandsorganisationernes skrivelse har af planstyrelsen været forelagt ministeriet for skatter og afgifter, skattede-

partementet, der i en skrivelse af 24. marts 1982 har frarådet en generel tilbageførselsadgang, hvis denne skal medføre tilbagebetaling af frigørelsesafgift eller ophævelse af henstandsordningen. Man gør opmærksom på, at en generel tilbageførselsadgang med deraf følgende tilbagebetaling af frigørelsesafgift vil medføre betydelige vanskeligheder. Hvis ejendommen har skiftet ejer i perioden, måtte der f.eks. tages stilling til, om tilbagebetalingen af frigørelsesafgift skulle foretages til den oprindelige ejer, der har betalt afgiften, eller den aktuelle ejer.

I disse tilfælde er der som regel også betalt afståelsesafgift. Til gengæld er der ikke betalt særlig indkomstskat af eventuel fortjeneste ved overdragelsen, eller den almindelige indkomstskat af eventuel fortjeneste er blevet nedsat. Såfremt adgangen til tilbageførsel skal gøres generel og tilbageførslen skal medføre tilbagebetaling af frigørelsesafgift, skal der f.eks. også tages stilling til, om der skal foretages efterregulering af indkomstskat.

Repræsentanter for planstyrelsen har drøftet spørgsmålet med repræsentanter for skattedepartementet. Styrelsen er enig med skattedepartementet i, at regler om tilbageførsel kombineret med bestemmelser om tilbagebetaling af skatter og afgifter efter den af landboorganisationerne skitserede model vil føre til uhyre komplicerede administrative ordninger.

Planstyrelsen finder derfor, at en eventuel løsning i givet fald må søges i en model, hvorefter spørgsmålet om kompensation for erlagte skatter og afgifter ikke skal kunne rejses af tidligere ejere, der vel må antages at have taget sig betalt for ejendommens placering i henholdsvis byzone/sommerhusområde ved overdragelsen af ejendommen.

Derimod er der naturligvis et spørgsmål om kompensation til den aktuelle ejer af den ejendom, der skal tilbageføres til landzone. Kompensation må på en eller anden måde tage hensyn til de skatter og afgifter, der er erlagt i den pågældendes ejertid. Men en kompensation kunne muligvis udformes som en erstatningsregel efter princippet i den erstatningsregel, der findes i by- og landzone-lovens § 12, hvortil også lovens § 18 a henviser. Der måtte i givet fald også tages stilling til, hvorledes udgifterne til erstatning skal deles mellem stat, amter og kommuner.

[Miljøministeren]

Det henstilles, at der søges nedsat en arbejdsgruppe med deltagere fra miljøministeriet, ministeriet for skatter og afgifter, indenrigsministeret, de kommunale organisationer og landboorganisationerne, der får til opgave at gennemgå og vurdere de gældende bestemmelser inden for planlægnings-, vurderings- og beskatningslovene, der har betydning for spørgsmålet, og fremkomme med forslag til, hvorledes der i forbindelse med en udvidet adgang til tilbageførsel af arealer til landzone kunne tænkes ydet kompensati- on til ejerne.

Spm. nr. S 250

Til *ministeren for offentlige arbejder* (22/11 82) af:

Dræbye (RV):

»Vil ministeren give tilladelse til, at DSB ansætter ekstramandskab for at klare spidsbelastningen i vinterperioden?«

Begrundelse

I Søndagsavisen 21.11.82 oplyses, at der ikke som normalt ansættes ekstramandskab til at klare DSBs spidsbelastning i vinterperi- oden. Det drejer sig iflg. avisen om 300 mand, og følgerne forventes at blive, at toge- ne bliver overbelastede og forsinkede.

Det forekommer på denne baggrund op- lagt, at der må gives dispensation til DSB for ansættelsesstoppet, således at den væsentlig større vintertrafik kan afvikles tilfredsstillen- de for passagererne.

Besvarelse (3/12 82):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Mel- chior).

I finansministeriets cirkulære af 10. no- vember 1982 om midlertidigt ansættelsesstop er i sidste afsnit anført følgende:

»Kun i tilfælde, hvor det må anses for tvingende nødvendigt at foretage ansættelse med virkning i nævnte periode, herunder ved sæsonbestemt arbejde i statsvirksomheder, kan der gives dispensation fra ansættelses- stoppet. Begrundet ansøgning herom indsen- des af det pågældende ministerium til bud- getdepartementet, Christiansborg Slotsplads 1, 1218 København K.«

DSB søgte den 16.11.1982 med min tilslut- ning dispensation fra ansættelsesstoppet på følgende tre områder – også omfattende Bornholmstrafikkens færgetrafik:

1. Vejrforhold (storm, sne, isslag m.v.)
2. Færgetrafikken
3. Rutebildriften.

Denne ansøgning blev tiltrådt af regerin- gens økonomiudvalg den 23. november 1982.

DSB har i et notat til mig i forbindelse med dispensationsansøgningen udtalt følgen- de:

»Under forudsætning af at DSB og Born- holmstrafikken får de ansøgte dispensationer, påregner vi – medmindre helt ekstraordinære situationer skulle opstå – at kunne oprethol- de trafikken i normalt omfang, herunder og- så jule- og nytårstrafikken, selv om situati- onen kan blive noget anstrengt henimod peri- odens udløb, idet en del arbejde bl.a. af ved- ligholdelsesmæssig karakter må udskydes til efter ansættelsesstopets udløb.«

Jeg vil naturligvis følge situationen med opmærksomhed, men jeg forventer, at den givne dispensation vil være tilstrækkelig til at fritage den daglig trafikafvikling hos DSB og Bornholmstrafikken fra negative virkninger af det midlertidige ansættelsesstop.

Spm. nr. S 252

Til *energiministeren* (22/11 82) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren forelægge folketinget til godkendelse de aftaler, kommunale interes- sentskaber via Komgas kollektivt bliver tvun- get til at indgå med D.O.N.G. A/S, hvorved det kommunale selvstyre bliver sat ud af kraft vedrørende indflydelsen på energipri- serne i den enkelte kommune?«

Begrundelse

Gennemførelse af et kollektivt prissystem overalt i landet betyder, at et overforbrug i et selskab, f.eks. vedrørende anlægsudgifter, administration, bestyrelshonorar etc., skal dækkes af alle kommuner i fællesskab. Der vil ret hurtigt opstå en konkurrence imellem de kommunale selskaber om, hvem der kan tilegne sig flest midler med stigende priser til følge.

Besvarelse (30/11 82):

Energiministeren (Enggaard):

D.O.N.G. A/S, Hovedstadsregionens Naturgas I/S, Naturgas Sjælland I/S og Naturgas Fyn I/S har den 11. november 1982 aftalt at indstille det nu foreliggende udkast til fælles naturgasleveringsaftale til godkendelse i selskabernes kompetente forsamlinger, jfr. min besvarelse af spørgsmål 15 fra folketingets energipolitiske udvalg (Alm. del - bilag 26).

Det forhold, at aftalen først kan indgås efter godkendelse i selskabernes kompetente forsamlinger, viser, at sådanne aftaler indgås under fuld respekt for det kommunale selvstyre.

Der eksisterer ikke i lovgivningen hjemmel til at påvirke de regionale selskabers kontraktlige forhold. Aftalen skal derfor ikke forelægges for folketinget.

Spm. nr. S 254

Til *socialministeren* (23/11 82) af:

Tinning (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor der bliver flere og flere modtagere af varig hjælp i Kolding kommune, og hvor stor en del af bistandsmodtagerne der har fået varig hjælp, dels i Kolding kommune og dels på landsplan, f.eks. i årene 1977, 1979 og 1981?«

Begrundelse

Kolding kommune er tilsyneladende rigtig en kommune efter den nye socialministers hoved.

Allerede i 1979 var der 320 mennesker i kommunen på varig hjælp, svarende til 9 pct. af det samlede antal bistandsmodtagere i kommunen. I 1980 var der 360 personer på varig hjælp, hvilket også svarede til ca. 9 pct., og i 1981 var der 384 personer på varig hjælp, svarende til mellem 9 og 10 pct. af det samlede antal modtagere af bistandshjælp i

kommunen. På landsplan var det dog kun 3 pct. af det samlede antal modtagere af bistandshjælp, der modtog varig hjælp i 1981.

Socialministeren kan ikke have noget imod en høj andel af varig hjælp-modtagere blandt bistandshjælpmodtagere. Faktisk er det jo direkte det, socialministeren siger mod med den såkaldte 9 måneders regel, som er foreslået i L 33.

Men det bør undre socialministeren, at antallet af varig hjælp-modtagere i Kolding kommune er stigende, endda lidt kraftigere end stigningstakten for det samlede antal modtagere af bistandshjælp i kommunen.

Socialministeren forestiller sig jo, at folk finder et arbejde eller på anden måde kommer til at klare sig selv, netop i kraft af en forestående overflytning fra forbigående hjælp til varig hjælp.

Sådan fungerer det tilsyneladende ikke i Kolding kommune. Der synes endda at være tale om, at virkeligheden modsiger socialministerens forestillinger. Det kan selvfølgelig hænge sammen med, at Kolding kommune er principielt forskellig fra resten af landet, og andre forklaringer kan vel også tænkes. Under alle omstændigheder synes forholdene at kalde på en kommentar fra socialministeren.

Besvarelse (3/12 82):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Socialministeriet har udbedt sig en udtalelse fra det sociale udvalg i Kolding kommune, som imidlertid ikke inden for den givne tidsfrist har haft mulighed for at svare. Socialministeriet skal derfor snarest vende tilbage til denne del af spørgsmålet, når udvalgets udtalelse foreligger.

Med hensyn til den del af spørgsmålet, der vedrører antallet af bistandsmodtagere i Kolding og på landsplan, skal man oplyse følgende tal, der stammer fra bistandslovstatistikken:

[Socialministeren]

År	Antal familier, der har modtaget varig hjælp (1)	Antal familier, der har modtaget varig eller forbigående hjælp (2)	(1):(2) (3)
	Antal familier		Pct.
<i>1977</i>			
Kolding	310	3.298	9,4
Hele landet	5.316	208.391	2,6
<i>1979</i>			
Kolding	320	2.885	11,1
Hele landet	8.422	231.431	3,6
<i>1981</i>			
Kolding	384	3.431	11,2
Hele landet	9.788	271.962	3,6

Fra 1977 til 1981 er antallet af modtagere af varig hjælp steget med 84 pct. på landsplan. For Koldings vedkommende har stigningen kun været 24 pct.

Spm. nr. S 255

Til *justitsministeren* (23/11 82) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Hvad agter ministeren at foretage for at eliminere den bevisligt stærkt tiltagende dyrkning af planter, f.eks. hamp og valmuer, til udvinding af narkotika på dansk jord?«

Begrundelse

Narkotikapolitiet og andre narkotikabekæmpende instanser og personer i Danmark nærer nu en alvorlig og velbegrundet frygt for, at narkomanernes antal her i landet vil accelerere kraftigt.

Vi har i flere år vidst, at enkeltpersoner i det små mange steder i landet har dyrket såkaldt altan- og baghavehamp til eget forbrug.

Men inden for det sidste års tid har bl.a. politiet konstateret, at dyrkning af hamp og valmuer er tiltaget i så høj grad, at narkotikafremstilling på indenlandske illegale laboratorier nu må betragtes som en kendsgerning.

Reelt betyder det, at hash og opium og heroin i gode kvaliteter kan distribueres på det illegale marked til meget lavere priser

end lignende narkotika, der med stor risiko importeres langvejs fra.

Jungleloven, at lavere priser skaber større efterspørgsel, vil derfor betyde, at narkomanien i fremtidens Danmark vil ekspandere i et hidtil ukendt, uhyggeligt tempo, såfremt vi ikke effektivt og hurtigst muligt stopper ovennævnte forbryderiske virksomhed.

Besvarelse (1/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet kan oplyse, at spørgsmålet om en eventuel ændring af loven om euforiserende stoffer, som henhører under indenrigsministeriets forretningsområde, har været drøftet mellem indenrigsministeriet og justitsministeriet. Justitsministeriet har således i sommeren 1981 rettet henvendelse til samtlige politikredse, bl.a. for at få konstateret, hvorvidt politiet kunne af- eller bekræfte forlydender om, at planten cannabis blev dyrket her i landet i videre omfang end hidtil antaget.

Der har været enighed om, at det vil være af betydning for de videre overvejelser af spørgsmålet om en eventuel lovændring at få suppleret det ved den nævnte undersøgelse fremkomne materiale med nye oplysninger om udviklingen i omfanget af dyrkning af cannabis i sommeren 1982.

Justitsministeriet har under henvisning hertil rettet fornyet henvendelse til landets

[Justitsministeren]

politikredse med anmodning om at måtte modtage supplerende materiale til brug ved de videre overvejelser.

Der foreligger endnu ikke noget resultat af denne seneste undersøgelse, idet det materiale, der er modtaget fra politikredsene, for tiden er under behandling i justitsministeriet.

Spm. nr. S 256

Til *ministeren for skatter og afgifter* (23/11 82) af:

Glistrup (FP).

»Ministeren bedes nærmere uddybe og specificere sin udtalelse om, at han »synes, det er en god idé, hvis man kan afskaffe fradrag for befordring.«

Begrundelse

Det i spørgsmålet nævnte citat er fra Weekendavisen for den 5. november 1982. Ved denne udtalelse tager ministeren meget bastant stilling til et af de problemer, som volder de største vanskeligheder i ligningsarbejdet. Det er næsten umuligt efterfølgende at kontrollere, hvilken befordringsmåde en person har anvendt mellem hjem og arbejdssted, og om han for eksempel har kørt frem og tilbage i bil med 3-4 arbejdskammerater, hvor man så hver for sig trækker fra, som om man havde været solobilist. Forskellene på, hvilke fradrag man opnår, om man efter køreplanen har skullet vente to minutter mere eller mindre på en station, er enorme.

Der er derfor et bestandigt og stærkt krav fra ligningsmyndighedens og mange skatteyderes side om det, der i socialdemokratiets skattereformforslag B 11 af 28. oktober 1982 hedder, at »der gennemføres en gradvis forenkling af reglerne om befordringsfradrag«.

Det er imidlertid symptomatisk for både den refererede ministerudtalelse og det sidst anførte citat, at man nok kan udstede almindelige programerklæringer, men ikke i detaljer fortælle, hvordan forenklingen skal finde sted. Naturligvis bør de to største danske partier ikke fortsat blot give stene for brød i diskussionen. Der må kræves nærmere specifikationer for dem, der måtte have andre løsninger på problemet end fremskridspartiets: umuligheden af at give en rigtig behandling af transportudgifter mellem hjem og arbejde

er årsag nr. 65 til, at det er uomgængeligt nødvendigt at afskaffe indkomstskatten.

Besvarelse (1/12 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Reglerne om fradrag for befordring, især befordring mellem hjem og arbejdsplads, er vanskelige at administrere, og de belaster skattesystemet med et uforholdsmæssigt stort antal klagesager. Der er derfor al mulig grund til at tage en forenkling af reglerne op til alvorlig overvejelse.

Det bliver en af de opgaver, jeg vil prioritere meget højt.

Spm. nr. S 257

Til *indenrigsministeren* (23/11 82) af:

Barsøe-Carnfeldt (UP):

»Vil ministeren forhindre, at de nye døgn-kontaktlinser markedsført under varemærket DANA-LENS kommer i handelen, før disse er testet og godkendt, med sikkerhed for at linserne ikke påfører brugeren øjenskader?«

Begrundelse

I en annonce i Politiken meddeler virksomheden bag DANA-LENS, at de nævnte kontaktlinser er testet på øjenpatologisk institut ved Københavns universitet.

Via Optikernes Landssammenslutning har jeg fået oplyst fra øjenpatologisk institut, at ordet testet er misvisende i annoncesammenhæng, samt at man har protesteret imod denne misvisende reklame.

Den nævnte annonce, som uden forbehold forklarer, at der kun er fordele ved denne kontaktlinse – den problemfri kontaktlinse – kan muligvis forføre godtroende mennesker til at tro, at de aktuelle kontaktlinser er testet under myndighedernes kontrol.

Kun en praktisk langtidsafprøvning kan bekræfte, om kontaktlinserne – uden skader – kan anvendes som beskrevet i annoncen.

Besvarelse (1/12 82):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg skal henvise til mit svar af 24. november 1982 på spørgsmål nr. 229 stillet af folke-

[Indenrigsministeren]

tingsmedlem Barsøe-Carnfeldt den 17. november 1982. Det fremgår af dette svar, at der i dag ikke eksisterer et tilsvarende registrerings- og kontrolsystem for bl.a. kontaktlinser som det, der gælder for lægemidler, og at der derfor ikke på nuværende tidspunkt stilles krav til afprøvning og godkendelse af sådanne produkter før markedsføringen. Som det ligeledes er oplyst i ovennævnte svar til spørgeren, har jeg bedt sundhedsstyrelsen følge udviklingen på området for produkter, der ikke er lægemidler, men som anvendes til forebyggelse, erkendelse og behandling af sygdomme, og komme med forslag til indførelse af godkendelsesordninger, såfremt der for bestemte produkter må vise sig særlige sundhedsmæssige problemer.

Spm. nr. S 258

Til *justitsministeren* (23/11 82) af:

Inge Krogh (KrF):

»I tilslutning til mit spørgsmål nr. 1122 af 16. august 1982 bedes ministeren oplyse resultatet af undersøgelsen fra sommeren 1982 i landets politikredse om politiets muligheder for at gribe ind over for konstaterede tilfælde af dyrkning af cannabis, og hvilke konsekvenser ministeren vil drage deraf.«

Begrundelse

I svaret på spørgsmål 1122 oplyste den daværende justitsminister, at ca. 1/3 af de adspurgte politikredse havde konstateret tegn på, at cannabis dyrkes i videre omfang end hidtil, og ca. 1/4 svarede, at de havde fundet sig afskåret fra at gribe ind over for konstaterede tilfælde af dyrkning af cannabis på baggrund af de principper, som er fastslået i østre landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1978, side 844 ff. De tilsvarende tal fra undersøgelsen i sommeren 1982 må formodes at foreligge nu.

Problemerne omkring dyrkning af cannabis er blevet aktualiseret, efter at kriminalkommissær Vagn Rasmussen i Aarhus Stiftstidende den 21. d.m. har oplyst følgende: »Vi kender et meget stort antal dyrkningssteder, men vi lader dem efterhånden være i fred, fordi det er fuldstændig gak-gak med de kendelser, domstolene kommer med«. Ifølge oplysninger i samme blad har overlæge Iwan Mark, leder af socialmedi-

insk klinik i Århus, konstateret hjernesvind hos en 30-årig patient efter rygning af hash.

Besvarelse (1/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg kan oplyse, at der endnu ikke foreligger noget resultat af den i spørgsmålet nævnte undersøgelse, idet det materiale, der er modtaget fra politikredsene, for tiden er under behandling i justitsministeriet.

Spm. nr. S 262

Til *undervisningsministeren* (24/11 82) af:

Lissy Holtegaard Christensen (SF):

»Vil ministeren søge at ændre fritidsloven, således at undervisning i selvforsvar for kvinder bliver omfattet af loven?«

Begrundelse

Man kan under fritidsloven få tilskud til at lære at lave dansk frugtvin, blomsterdekorationer og lystfiskeri, men hvor det kan dreje sig om liv eller død for kvinder, har man ikke ret til tilskud. Der er tilstrækkeligt fagligt dygtige lærere, sådan at mulighederne er til stede. Det må være et mål, at kvinder opnår lige så stor bevægelsesfrihed som mænd såvel ved dag som ved nat.

Besvarelse (1/12 82):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

I § 37 i lov om fritidsundervisning er der hjemmel til at fastsætte begrænsninger i kredsen af emner, der kan tilbydes som tilskudsberettiget aftenskoleundervisning, og sådanne begrænsninger blev i 1973 fastsat for så vidt angår bl.a. fremstilling af øl og vin, bridge og andre former for spil, lystfiskeri, sport og idræt.

Sport og idræt blev udelukket, fordi de i forvejen støttes via tipsloven.

Til sport og idræt regnes også judo, jiu-jitsu og karate.

Spørgsmålet om, hvorvidt undervisning i selvforsvar kan godkendes i henhold til fritidsundervisningsloven, behandles for tiden i undervisningsministeriet, hvor man forsøger at finde en definition på emnet »selvforsvar«, som klart afgrænser det i forhold til judo, jiu-jitsu og karate. Desuden forsøger

[Undervisningsministeren]

man at få opstillet klare kvalifikationskrav til instruktørerne, som kan sikre en forsvarlig og betryggende undervisning.

Spm. nr. S 263

Til *justitsministeren* (24/11 82) af:

Lissy Holtegaard Christensen (SF):

»Hvorledes agter ministeren at sikre meddelte advarsler (polititilhold) i voldssager opretholdt?«

Begrundelse

Især advarsler givet i hustru/samlevervoldstiltælde har ingen betydning. Vi ved fra krisecentre, at kvinder beretter, at det for det første er uhyre svært, selv hvor der har foreligget grovere tiltælde af vold, at formå politiet til at meddele tiltalte/sigtede en advarsel. Desuden overtrædes advarsler ofte uden sanktioner.

Besvarelse (1/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politiet kan efter bestemmelsen i straffelovens § 265 give en person en advarsel – det såkaldte polititilhold – om ikke at krænke en bestemt persons fred ved at trænge ind på den pågældende, forfølge ham med skriftlige henvendelser eller på anden lignende måde forulempe ham, herunder ved personlige eller telefoniske henvendelser.

Overtrædelse af en sådan advarsel kan under skærpene omstændigheder straffes med fængsel indtil 6 måneder.

Det er naturligt, at politiet nøje undersøger, om der er tilstrækkeligt grundlag for at give en advarsel efter § 265. Er det politiets vurdering, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag herfor, kan denne vurdering efterprøves af justitsministeriet, hvortil sagen kan påklages.

Er det den forurettedes opfattelse, at politiets undersøgelse af overtrædelse af en givet advarsel ikke fremmes tilstrækkeligt, kan sagen indbringes for vedkommende statsadvokat, der i første række fører tilsyn med politiets efterforskning i straffesager. Statsadvokatens afgørelse kan indbringes for rigsadvokaten, hvis afgørelse siden kan prøves af justitsministeriet.

Jeg finder, at de gældende regler på dette område er tilstrækkelige.

Spm. nr. S 266

Til *justitsministeren* (24/11 82) af:

Lissy Holtegaard Christensen (SF):

»Vil ministeren søge at indføre en regel i straffeloven, der sikrer en forurettet i voldtægtsager og lignende sager samt i hustru/samlevervoldssager, hvor tiltalte rejstes, at tiltalte meddeles en advarsel (polititilhold)?«

Begrundelse

I dag ses en del eksempler på, at tiltalte opsøger forurettede i forsøg på, med trusler eller overtalelser, at få hende til at trække anmeldelsen tilbage. Dette medfører, at kvinden ved senere anmeldelse af overgreb virker utroværdig, og desuden giver det anledning til rygtedannelse omkring »kvinders mange falske anmeldelser«.

Besvarelse (1/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Straffeloven åbner allerede i dag mulighed for at straffe den person, der i strid med en advarsel, som politiet har givet, forfølger eller forulemper en anden person på en sådan måde, at det krænker hans fred.

Bestemmelsen findes i straffelovens § 265 og kan anvendes f.eks. til at beskytte mod forulempelser i tiltælde som omtalt i spørgsmålet.

Spm. nr. S 267

Til *justitsministeren* (24/11 82) af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Vil ministeren skærpe tilsynet med indsatte i væretægtsfængsel og isolation?«

Begrundelse

I Ugeskrift for Læger nr. 45 fremgår det, at Københavns kommunehospital modtager et stadig større antal tilskadekomne fra arresthuse. Relativt mange efter knivstik, skudepisoder, voldelige overfald og slagsmål.

En særlig kategori udgøres af indsatte, der for at komme på hospital sluger forskellige genstande.

[Yvonne Herløv Andersen]

Den alvorligste udvikling, som jeg beder ministeren være opmærksom på, er selvmordsforsøgene, som i de sidste 5 måneder antalmæssigt udgør halvdelen af tilfældene i perioden 1977-82.

Besvarelse (1/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Arresthusene fører løbende tilsyn med personer, der er indsat i varetægtsfængsel. Formålet hermed er bl.a. at sikre, at de pågældende ikke er i besiddelse af våben eller genstande, som kan benyttes til undvigelse eller i forbindelse med selvmord. Dette tilsyn skærpes, hvis der er mistanke om, at den pågældende ønsker at begå selvmord eller foretage anden selvbeskadigelse, og der kan i så fald blive tale om at hensætte den pågældende i særlig sikringscelle.

På trods heraf kan det i begrænset omfang forekomme, at indsatte begår eller forsøger at begå selvmord eller foretage anden selvbeskadigelse. I tidsrummet 1975-81 forekom der således 42 selvmord, blandt varetægtsarrestanter og indsatte i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse. Dette tal skal sammenholdes med, at der årligt i disse anstalter m.v. indsættes 35.000-40.000 personer. Der foreligger ikke statistiske oplysninger om antallet af selvmordsforsøg. Ledelsen af Københavns fængsler, der er landets største arresthus, har oplyst, at der ikke gennem den senere tid er indtrådt nogen stigning i antallet af selvmord eller selvmordsforsøg.

Endvidere forekommer det, at indsatte og arrestanter indtager fremmedlegemer, typisk for at opnå indlæggelse på hospital. Efter det for justitsministeriet oplyste er der ikke i de senere år indtrådt nogen stigning i antallet af sådanne selvbeskadigelser.

De foreliggende oplysninger giver efter justitsministeriets opfattelse ikke umiddelbar anledning til at skærpe tilsynet med varetægtsarrestanter, herunder isolerede. Justitsministeriet følger imidlertid udviklingen med den største opmærksomhed, således at spørgsmålet kan tages op, såfremt der måtte blive anledning hertil.

Spm. nr. S 268

Til *ministeren for offentlige arbejder* (24/11 82) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvilke retningslinjer anvendes ved ansættelse af personale på Korsør posthus, og minder disse om de retningslinjer for ansættelse af personale i postterminalen, som blev trukket tilbage, den såkaldte abetest?«

Begrundelse

I Sjællands Tidende for den 19. november fremgår det, at man ved ansættelse af personale på Korsør posthus bl.a. lægger vægt på, at folk ikke må have en for høj uddannelse.

Ligeledes har jeg fået fortalt, at man i forbindelse med ansættelsessamtalerne spørger folk ud om deres opfattelse af postservicen på den rute, hvor de har bopæl - hvad det så har at gøre med en eventuel ansættelse.

Besvarelse (1/12 82):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Antagelse af nye medarbejdere ved postkontoret i Korsør sker som hovedregel på grundlag af en forudgående annoncering.

Reflektanterne på en stillingsannonce bliver spurgt om forskellige grundlæggende oplysninger, bl.a. skoleuddannelse, helbredsforhold, referencer m.v.

Endvidere bliver de orienteret om arbejdets art, arbejdstider m.v. De orienteres også om, at der efter ansøgningsfristen vil blive udvalgt et mindre antal til en skriftlig prøve og en yderligere samtale.

Den skriftlige prøve omfatter dansk, skrivning efter diktat, regning med de 4 regningsarter samt en hukommelses- og geografiprøve, hvor et antal bynavne skal huskes og placeres i den rigtige landsdel.

Efter den skriftlige prøve føres endnu en samtale med de pågældende ansøgere. På grundlag af de to samtaler, den skriftlige prøve samt øvrige oplysninger om ansøgerne (eksamenspapirer, anbefalinger m.v.) udvælges den ansøger, som må antages i det lange løb at være bedst egnet til stillingen.

De anførte retningslinjer for ansættelse af personale ved postkontoret i Korsør svarer til praksis ved andre postkontorer.

Spm. nr. S 271

Til *indenrigsministeren* (24/11 82) af:

Taanquist (S):

»Kan ministeren bekræfte, at § 4 i bekendtgørelse nr. 535 af 4. oktober 1982 om skolelægeordning skal opfattes som et minimumskrav, således at der gives mulighed for, at der ud over en funktionsundersøgelse i barnets første skoleår også kan foretages senere funktionsundersøgelser, f.eks. i udskolingsfasen?«

Begrundelse

De bestående skolelægeordninger har i høj grad medvirket til at afdække en række helbredsmæssige mangler, som er opstået gennem skoleforløbet, og som man ikke på anden måde har fået kendskab til, f.eks. dårlig ryg, synsnedsættelser og hørenedsættelser.

Ved en udskolingsundersøgelse gøres eleverne opmærksom på de eventuelle helbredsmangler, der kan have indflydelse på deres erhvervsvalg, ligesom en evt. revalidering kan sættes ind på det rette tidspunkt.

Det har endvidere vist sig, at mange elever benytter udskolingsundersøgelsen til at rådføre sig med skolelægen om en række personlige problemer, f.eks. i forbindelse med puberteten. Det er derfor ønskeligt, at kommunerne ikke afskæres fra at lade skolelægeordningen omfatte en udskolingsundersøgelse.

Besvarelse (30/11 82):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det stillede spørgsmål kan besvares bekræftende.

Bekendtgørelsen er ikke til hinder for, at kommunerne efter en konkret vurdering af lokale behov kan lade skolelægeordningen omfatte f.eks. en udskolingsundersøgelse.

Det skal samtidig understreges, at ifølge bekendtgørelsens § 4, stk. 3, skal skolesundhedsplejersken ved funktionsundersøgelser og gennem regelmæssig kontakt med det enkelte barn afdække individuelle og almene sundhedsmæssige problemer.

I forbindelse med indenrigsministeriets udsendelse af den ny bekendtgørelse blev det klart tilkendegivet, at sundhedsplejerskens opgaver var forudsat bevaret uændret, bortset fra omlægninger som følge af reduktionen af de obligatoriske lægeundersøgelser.

Spm. nr. S 272

Til *justitsministeren* (24/11 82) af:

Collet (KF):

»Mener ministeren, at mindre butikstyverier fremover skal være straffri?«

Begrundelse

Der er for nylig udstedt et cirkulære fra rigsadvokaten, der bl.a. i dagspressen er blevet opfattet således, at der ikke fremover vil blive skredet ind i form af egentlig straf i forbindelse med mindre butikstyverier.

Det kan ikke være rigtigt, at man kan begå nogen form for lovovertrædelse uden risiko for at blive straffet. Samtidig har de handlende jo også krav på retsbeskyttelse over for tyverier.

På denne baggrund anmodes ministeren om at gøre rede for sin holdning til dette spørgsmål.

Besvarelse (29/11 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Nej, for butikstyveri er en overtrædelse af straffeloven, som det er politiets og anklagemyndighedens pligt at forfølge, ikke mindst hvor forholdet har en mere alvorlig eller organiseret karakter. De strafferetlige reaktioner på butikstyveri vil ligesom hidtil være helt afhængig af forholdets karakter i det enkelte tilfælde.

Mindre alvorlige tyverier, herunder de fleste butikstyverier, behandles som politisager. Efter straffeloven er straffen i disse tilfælde bøde, og under særligt formildende omstændigheder kan straffen helt bortfalde. Som ved andre politisager har politiet desuden mulighed for at afgøre visse mindre butikstyverier med en advarsel. Advarslen vil ved tyverier af en vis størrelsesorden blive meddelt på politistationen af en ledende polititjenestemand, efter at der på normal måde er rejst sigtelse og skrevet rapport i sagen.

I gentagelsestilfælde vil den sigtede kunne forvente en mere alvorlig strafferetlig reaktion.

Spm. nr. S 273

Til *indenrigsministeren* (25/11 82) af:

Lissy Holtegaard Christensen (SF):

[Lissy Holtegaard Christensen]

»Kan ministeren oplyse, om kønskvotering ved valg til folketing indebærer en ændring af valgloven eller en grundlovsændring?«

Begrundelse

Ligestillingsrådet har i en analyse af folketingsvalgene i 1979 og 1981 konkluderet, at vælgernes ønske om flere kvinder i folketinget vises i form af en høj andel af de personlige stemmer, men at kvindeprocenten ikke dækker vælgernes ønsker om kvindernes deltagelse i de demokratiske beslutningsprocesser.

FN-konventionen om afskaffelse af alle former for diskriminering af kvinder indeholder tilskyndelse til tiltag, der sikrer kvinder indflydelse. Og da kvinder også i Danmark har et efterslæb, der skal indhentes, før der bliver tale om reel indflydelse, kunne en positiv særbehandling som f.eks. kønskvotering til folketingsvalg være en vej at gå.

Besvarelse (1/12 82):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

For så vidt angår spørgsmålets relation til grundloven har justitsministeriet i en indhentet udtalelse oplyst følgende:

»Ifølge bestemmelsen i grundlovens § 30 er enhver, der har valget, som udgangspunkt valgbar til folketinget, og ifølge grundlovens § 31, stk. 2, skal der i valgloven fastsættes en valg måde, der sikrer en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne.

Spørgsmålet ses ikke at være behandlet i den statsretlige litteratur, og det fremgår i øvrigt ikke af spørgsmålet eller begrundelsen herfor, hvordan en eventuel kønskvotering nærmere tænkes gennemført. Spørgsmålet kan således ikke på det foreliggende grundlag besvares generelt.

En ordning, hvorefter mandlige folketingskandidater, der har opnået det stemmetal, der er nødvendigt for at være valgt, skal vige til fordel for kvinder, der ikke har opnået valg, med henblik på at forøge antallet af kvinder i folketinget, kan imidlertid næppe antages at være i overensstemmelse med principperne i de nævnte bestemmelser i grundloven.

Grundloven er imidlertid ikke til hinder for, at de enkelte partier vedtager regler, der sikrer, at deres kvindelige kandidater opnår større muligheder for at blive indvalgt til folketinget end de mandlige kandidater.«

Som nævnt fremgår det ikke af spørgsmålet, hvordan en eventuel kønskvotering nærmere tænkes gennemført, men uanset om generelle regler herom skulle gælde for opstilling af kandidater til folketingsvalget eller de skulle finde anvendelse i forbindelse med opgørelsen af valget, vil indførelsen af sådanne regler kræve en ændring af folketingsvalgloven.

Det bemærkes dog, at heller ikke folketingsvalgloven er til hinder for, at de enkelte partier vedtager interne regler som nævnt af justitsministeriet.

Spm. nr. S 293

Til *ministeren for skatter og afgifter* (26/11 82) af:

Glistrup (FP):

»Er tilskud til en folketingskandidats personlige valgkamp indkomstskattepligtige?«

Begrundelse

Ifølge Folketingstidende 1981-82, 2. samling, spalte 3199, består der ikke driftsudgiftsfradrag for de »udgifter til annoncer m.v., som et folketingsmedlem afholder i forbindelse med et folketingsvalg.«

Begrundelsen herfor angives at være, at udgifterne »i første række anses for afholdt for at fremme den pågældendes synspunkter og politiske arbejde.«

Det er en almindelig grundsætning i vor skattelovgivning – hjemlet ved statsskattelovens § 4 – at når en udgift ikke er fradragsberettiget, er der skattepligt for store penge-tilskud til det pågældende formål.

I enhver valgkamp får medlemmer af Marius Andersens tidligere parti millioner i tilskud til deres personlige valgkamp fra fagbevægelse o.l. Hvis det skulle forekomme, at nogle af de pågældende ikke fuldt ud har medtaget den herved erhvervede skatteindtægt på sin selvangivelse, må vedkommende være hjemfalden til straf for skattesnyderi, og ligningsmyndighederne har begået embedsforsømmelser ved ikke at rejse de pågældende sager.

[Glistrup]

Hvordan vil skatteministeren bortforklare dette?

Besvarelse (2/12 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

På et lignende spørgsmål (spørgsmål nr. 42) i 1982 stillet af Ole Maisted (FP) svarede den tidligere skatteminister, Mogens Lykke-toft, at han kunne tilslutte sig statsskattedirektoratets udtalelse, hvorefter kandidater til amts-, kommunal- og folketingsvalg efter praksis ikke beskattes af et beløb svarende til de udgifter, som af andre er afholdt til personlige valgannoncer.

Også jeg kan tilslutte mig denne ligningsmæssige praksis og tilføje, at det samme i almindelighed vil være tilfældet med tilskud til andre udgifter, der står i naturlig forbindelse med en valgkamp.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Forespørgsel nr. F 6:*

Forespørgsel til miljøministeren:

»I hvilket omfang er den danske regering blevet inddraget i den svenske planlægning og beslutning om atomaffaldstransporterne gennem Øresund og Store Bælt, og hvilke oplysninger har regeringen fået om risici og afbødende foranstaltninger i tilfælde af en ulykke samt om alternative transportmuligheder og alternativ behandling af det radioaktive affald?«

Af Margrete Auken (SF), Dræbye (RV) og Waldorff (VS).

(Forespørgslen anmeldt 23/11 82. Fremme af forespørgslen vedtaget 26/11 82).

Anden næstformand (Mette Madsen):

Jeg skal allerede nu gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle dagsordener først vil finde sted i morgen, torsdag den 9. december 1982.

Begrundelse

Margrete Auken (SF):

Den 22. december 1981, altså for mindre end et år siden, kom der indbydelse fra SKI – det er det svenske Statens Kärnkraftinspektion – til sundhedsstyrelsens institut for strå-

lehygiejne om et møde om de svenske planer for en udbygning og systematisering af hele atomaffaldstransportsystemet. Vi herinde må, ud fra den korrespondance, vi har fået adgang til, gå ud fra, at det er første gang, nogen dansk myndighed overhovedet orienteres om sagen.

Mødet blev først holdt 17. februar i år. Det er ikke længe siden. Men vi skulle helt frem til sommeren, før den danske offentlighed og muligvis – det får vi svar på om lidt – også den danske regering fik noget at vide om sagen.

Med en arrogance, der er usædvanlig selv for svenskere, har man holdt Danmark uden for planlægningen og beslutningen. Ved at henholde sig til traktaten om afløsning af Øresundstolden af 14. marts 1857, som fastslår, at de danske gennemsejlingsfarvande er internationalt farvand, som alle kan færdes frit i, var de jo også herligt fri for at belemre danskerne med svære beslutninger om, hvorvidt vi kunne acceptere gennemsejlinger med det farlige stads. De kunne stille og roligt nøjes med at belemre os med affaldet. Så slap de samtidig for at belemre svenskerne med det. Selv om landtransporter sandsynligvis er mindre risikable, da en truende ulykke lettere lader sig afværge på land, kunne de svenske myndigheder risikere at få en farlig masse protester fra deres landsmænd. Danskerne kunne formelt ikke protestere.

Det kan vi, så vidt vi kan se, konstatere at de danske myndigheder heller ikke har gjort i synderligt omfang. Fra dansk side har man uden videre accepteret at lade den gamle Øresundstraktat være den traktat, der regulerer forholdet mellem Danmark og Sverige. Man har ubekymret henholdt sig til de svenske påstande om det nye skib »Sigyn«s helt usædvanlig store sikkerhed og manøvreduktighed og så naturligvis til den helt usædvanlig ringe sandsynlighed, der i atomkraftspørgsmål altid er for, at noget kan gå galt.

Da svenskerne pænt lovede at benytte Store Bælt så meget som muligt – det fremgår af papirerne, at hverken danskere eller svenskere ser nogen synderlig forskel mellem Store Bælt og Øresund – og da de høfligt indvilligede i at fortsætte med at bruge lods gennem de danske farvande og lovede også fremover at orientere søværnets operative kommando om sejladsene, så man rimeligt kunne følge med i, hvad der foregik, og eventuelt tilkalde